

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

DIPLOMOVÁ PRÁCE
(bakalářská)

2010

Radek HRAZDÍRA

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

ANALÝZA VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT
ŽÁKŮ ZÁKLADNÍ ŠKOLY KOŠINOVA V BRNĚ
DIPLOMOVÁ PRÁCE
(bakalářská)

Autor: Radek Hrazdára, management volného času

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Tomáš Dohnal, CSc.

Olomouc 2010

Jméno a příjmení autora: Radek Hrazdíra
Název diplomové práce: Analýza volnočasových aktivit žáků Základní školy
Košanova v Brně
Pracoviště: Katedra rekreologie
Vedoucí diplomové práce: doc. PaedDr. Tomáš Dohnal, CSc.
Rok obhajoby diplomové práce: 2010

Abstrakt:

Cílem bakalářské práce je vypracovat analýzu stavu volnočasových aktivit žáků Základní školy Košanova v Brně a na základě analýzy stavu navrhnout doporučení pro nové volnočasové aktivity žáků dané školy.

Úvodní část práce se věnuje vysvětlení základních pojmů, které souvisí s povahou práce. Hlavní část zahrnuje přehled zájmových kroužků na základní škole, které mohou žáci navštěvovat. V této fázi práce byla použita metoda vlastního pozorování, dotazníku a sběr dat z tištěných a internetových zdrojů. V závěru jsou výsledky práce shrnuty a dány do souvislostí s realitou a možnými změnami. Na základě zjištěných informací a výsledků práce jsou navržena doporučení.

Klíčová slova

Volný čas, volnočasové aktivity, sportovní a pohybové aktivity, zájmy, Základní škola Košanova Brno

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname: Radek Hrazdára

Title of the master thesis: Leisure time activities of the students of Kosinova
Elementary School in the City of Brno

Department: Department of rekreology

Supervisor: doc. PaedDr. Tomáš Dohnal, CSc.

The year of presentation: 2010

Abstract:

The aim of the work is to draw up an analysis of leisure time activities of the students of Kosinova Elementary School in the City of Brno and on the basis of this analysis to propose recommendations for leisure time activities of students of this school.

The first part deals with basic terms which interconnect with the nature of the work. The main part comprises a summary of interest groups available at this elementary school, which student can attend. In this part of work the method of own watching, questionnaire and data collection from printed and internet sources have been used.

In the conclusion of the work results are summarized and related to the reality and possible changes. On the basis of observed information and outputs of the work some recommendations are proposed.

Keywords:

Leisure time, activities in the leisure time, sports and moving activities, interests, Kosinova School in Brno.

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně pod vedením
doc. PaedDr. Tomáše Dohnala, CSc., uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a
dodržoval zásady vědecké etiky.

Ve Vyškově dne 11.03.2010

.....

Radek Hrazdíra

OBSAH

1	ÚVOD DO PROBLEMATIKY.....	6
2	TEORETICKÁ ČÁST.....	7
2.1	Vymezení pojmu – volný čas.....	7
2.2	Výchova ve volném čase – její počátky a historický vývoj	10
2.3	Sociální obsah volného času.....	11
2.4	Volný čas a životní styl.....	13
2.5	Nové výchovné formy v pedagogice volného času.....	13
2.6	Volnočasové aktivity a škola.....	15
2.7	Volnočasové zájmové aktivity.....	16
2.8	Formy tělesné výchovy ve volném čase.....	17
2.9	Sport a hry a pobyt v přírodě.....	18
2.10	Pohybová aktivita dětí – tělesný, duševní a sociální vývoj.....	19
2.11	Zájmové činnosti tělovýchovných a sportovních zařízení.....	20
2.12	Věkové kategorie žáků.....	21
3	CÍL A ÚKOLY PRÁCE.....	24
3.1	Cíl práce.....	24
3.2	Úkoly.....	25
3.3	Popis základní školy.....	27
4	VÝSLEDKY.....	29
5	DISKUSE.....	39
6	ZÁVĚR A DOPORUČENÍ.....	40
7	SOUHRN.....	42
8	SUMMARY.....	43
9	REFERENČNÍ SEZNAM.....	44
10	PŘÍLOHY.....	45

1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY

Volným časem označujeme dobu, po kterou se dítě mimo školní vyučování věnuje svým zájmům. Ty jsou ovšem po většinu týdne více či méně řízené. Od kroužků pořádaných školou, přes různé kluby volnočasových aktivit po sportovní tréninky a umělecké koníčky. V dnešní době je to nesmírně důležité pro zdravý fyzický a psychický vývoj dítěte. Mezi volný čas už se méně často počítá jakákoli shora neřízená aktivita, která přirozeně, sama od sebe, vychází z vlastních pohnutek dítěte – pobyt v přírodě, hra, výtvarné aktivity, rekreační sportování apod. Velmi ubylo her „na něco“, daleko více si děti hrají „s něčím“, co je mnohem méně tvůrčí, zejména, mají-li v ruce zcela hotové hračky, které si v podstatě i hrají samy, zásah dítěte naopak může hračku poškodit.

Dítě je tedy, mnohem více než kdy dříve v historii trvale řízeno, někam směřováno a hlídáno. Má mnohem méně času a prostoru pro vlastní zkoumání světa, svého okolí, pro volnou hru se svými kamarády, spolužáky, sousedy apod. Lepší je situace na vesnici, ale ve větších městech je vlastně nebezpečné a společensky nežádoucí nechávat dítě bez dozoru jen tak venku na ulici.

Během školního roku ubývá pobytu v přírodě. Už samo označení – jít do přírody naznačuje, kam se svět posunul – resp. kam se z něj odsunula příroda – do rezervací, do speciálně upravených míst, kam si chodíme odpočinout, rekreovat se, sportovat. Tento trend je zcela nezvratný, přesto (nebo spíše právě proto) se ve společnosti objevují drobné snahy o krok zpět.

Příliš časté řízení a ovládání dítěte mu neumožňuje kritické myšlení, omezuje jeho kreativitu a svobodné myšlení. Ostatně tak je tomu i v případě převládajícího stylu řízení v každé firmě ve světě dospělých – tam pak zaměstnanci také nepřemýšlí vlastní hlavou, chybí jim nápad a šťáva, protože vše postupuje podle pokynů nadřízených.

Práce se zabývá analýzou současného stavu volnočasových aktivit žáků Základní školy Košanova v Brně. Touto problematikou jsem obklopen každý den, neboť můj syn navštěvuje 8. ročník základní školy a pozoruji jeho chování a růst a s tím související důležitost využití jeho volného času. Ve svém volném čase se věnuji mládežnickému fotbalu, jsem vedoucím družstva starších žáků ve fotbalovém oddíle a zajímám se o to, kde hráči týmu (žáci) tráví svůj volný čas mimo vyučování, jak jej využívají a jaké možnosti jim škola nabízí.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Vymezení pojmu - volný čas

Pod pojem volný čas se běžně zahrnují odpočinek, rekreace, zábava, zájmové činnosti, zájmové vzdělávání, dobrovolná společensky prospěšná činnost i časové ztráty s těmito činnostmi spojené. Z hlediska dětí a mládeže do volného času nepatří vyučování a činnosti s ním související, sebeobsluha, základní péče o zevnějšek a osobní věci, povinnosti spojené s provozem rodiny, domácnosti, výchovného zařízení i další uložené vzdělávání a další časové ztráty. Součástí volného času nejsou ani činnosti zabezpečující biologickou existenci člověka (Hájek, 2008).

Volný čas (angl. leisure time, franc. le loisir) je čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život. Někdy se vymezuje jako čas, který zbývá po splnění pracovních i nepracovních povinností – to je tzv. zbytková, reziduální teorie volného času rozšířená zejména v německé literatuře (něm. Resttheorie). Přesnější a úplnější je však jeho charakteristika jako činnosti, do níž člověk vstupuje s očekáváními, účastní se jí na základě svého svobodného rozhodnutí, která mu přináší příjemné zážitky a uspokojení (Hofbauer, 2004).

Specifickou zvláštností volného času dětí a mládeže (podle Úmluvy o právech dítěte je dítětem jedinec mladší 18 let a mládeží je u nás označována věková skupina 18-26 let) je to, že z výchovných důvodů je žádoucí jeho pedagogické ovlivňování. Děti ještě nemají dostatek zkušeností, nedovedou se orientovat ve všech oblastech zájmových činností, potřebují citlivé vedení. Podmínkou účinnosti je, aby toto vedení bylo nenásilné, nabízené činnosti pestré a přitažlivé, účast na nich dobrovolná. Míra ovlivňování volného času závisí na věku dětí, jejich mentální i sociální vyspělosti i na charakteru rodinné výchovy. Prostředí, ve kterém děti tráví volný čas, je velmi různorodé. Může to být domov, škola, různé společenské organizace a instituce. Mnoho dětí prožívá své volné chvíle ve veřejných prostranstvích, venku, na ulici, často bez jakéhokoli dohledu, dokonce i bez zájmu dospělých. Tato situace je neuspokojivá, je tím ohrožena výchova dětí a často i jejich bezpečnost. To platí zvláště pro menší děti žijících ve velkých městech.

Lucince je 10 let, chodí do čtvrté třídy. Oba rodiče pracují. Škola, do které Lucinka chodí, zřizuje oddělení školní družiny pouze pro žáky 1. a 2. ročníku. Desetiletá holčička tedy chodí denně po vyučování sama domů. Dům i byt jsou v tuto dobu opuštěné. Musí si sama odemknout. Kdyby ji cestou někdo ublížil, zjistí to rodiče až po návratu z práce. I v případě, že se dostane v pořádku domů, zbývá několik hodin samoty. Copak asi Lucinka v té době dělá: Koho to zajímá? A kdo má možnost něco změnit? (Pávková, 2008).

Děti mají relativně hodně volného času. Společnost by měla podle Pávkové (2008) mít zájem na tom, jak děti svůj volný čas tráví. Je samozřejmé, že na prvním místě je to záležitost rodiny. Názor, že výchovu dětí ve volném čase plně zabezpečí rodina, je však mylný. Pro tuto funkci má nejen nedostatek času, ale chybí jí i potřebné materiální vybavení a odborná kvalifikace. Rodina též nemůže uspokojit potřebu dětí a zejména dospívajících sdružovat se ve skupinách vrstevníků. Některé tendence k omezování či rušení institucí pro výchovu mimo vyučování jsou nedomyšlené a škodlivé. Historické zkušenosti i zkušenosti ze zahraničí potvrzují, že prevence je ve výchově účinnější a také podstatně levnější než náprava chyb a převýchova. A právě kvalitní výchova dětí ve volném čase má výrazný preventivní význam.

Problematiku volného času charakterizovala Pávková (2008) z různých hledisek:

- **sociologické a sociálně-psychologické hledisko**
- **politické hledisko**
- **zdravotně-hygienický pohled**
- **pedagogická a psychologická hlediska**

Z **hlediska sociologického a sociálně-psychologického** je zapotřebí sledovat, jak činnosti ve volném čase přispívají k utváření mezilidských vztahů, zda pomáhají tyto vztahy kultivovat. Proto byl volný čas dětí a mládeže nesčíslněkrát předmětem úvah rodičů, pedagogů, psychologů i kriminalistů a v neposlední řadě sociologů a filozofů. Významná je i určitá možnost kompenzace vlivu některých problémových rodin a úrovně sociální péče ve volném čase. Vytváření formálních a i neformálních skupin na základě společného zájmu je součástí socializace jedince. Je zřejmé, že způsob využívání volného času u dětí je ovlivněn sociálním prostředím. Zvlášť silný je vliv rodiny. Rodiče slouží svým dětem jako vzory, buď pozitivní, či negativní. Rodiny, které

neplní dobře svoji výchovnou funkci, se velmi často vyznačují nezájmem o to, jak dítě tráví svůj volný čas. Školy, výchovná zařízení i další subjekty mají možnost tento nedostatek do určité míry kompenzovat kvalifikovaným pedagogickým vedením. Pokud se to nepodaří, je zvýšené nebezpečí, že se dítě dostane do vlivu nežádoucí vrstevnické skupiny, kde je jeho vývoj ohrožen. O agresivitě, vandalismu, brutalitě, nežádoucí sexualitě, alkoholu, nikotinu nebo jiných drogách už bylo napsáno mnoho varovných vět. Situace je komplikována skutečností, že v období dospívání, kdy narůstá význam vrstevnických skupin, postrádáme dostatek nabídky zařízení pro volný čas, která by byla dostupná a atraktivní i dětem z méně podmětného nebo sociálně slabšího rodinného prostředí a též jedincům s průměrnými, či dokonce podprůměrnými schopnostmi. Absence pozitivních sociálních vazeb, nedostatek citu, pocit, že se o mne nikdo nezajímá a nikdo o mne nestojí, opakované neúspěchy ve škole, dlouhotrvající pocit nudy – to jsou vlivy, které formují jedince, s nimž lze posléze snáze manipulovat a kteří často hledají a nalézají možnost seberealizace v sociálně závadném prostředí. Jedním ze silně působících sociálních vlivů jsou také hromadné sdělovací prostředky, zejména televize. Jejich působení je jistě v mnoha směrech pozitivní, nutno však brát v úvahu i mnohá nebezpečí plynoucí z nevhodných pořadů a z toho, že některé děti tráví u televize příliš mnoho času, vlastní aktivita je nahrazována pasivním sledováním akcí bez hlubšího prožitku. I zde musíme hledat příčinu v nedostatečném nebo nevhodném pedagogickém vedení.

Z politického hlediska nutno uvážit, jak a do jaké míry bude stát svými orgány zasahovat do volného času obyvatelstva, jaká bude školská politika, zda v rámci školské soustavy bude věnována patřičná pozornost i zařízením pro ovlivňování volného času. Při ovlivňování volného času dětí a mládeže by stát neměl narušovat jeho základní specifika. Státní zainteresovanost o volný čas dětí a mládeže spočívá především:

- v zakládání, financování a ovlivňování zařízení pro volný čas dětí a mládeže
- v pomoci organizacím, sdružením a spolkům pracujícím s dětmi a mládeží
- ve vytváření podmínek pro uspokojování spontánních aktivit dětí a mládeže mimo organizovanou činnost
- ve vytváření kladných postojů dospělých členů společnosti k dětským aktivitám ve volném čase
- v konstituování pedagogiky volného času a přípravy profesionálních i dobrovolných pedagogů pro tuto činnost
- v ochraně před nepřiměřenou komercializací

Zdravotně-hygienický pohled na využívání volného času především sleduje jak lze podporovat zdravý tělesný i duševní vývoj člověka. Zdravotníky zajímá uspořádání režimu dne, respektování křivky výkonnosti jedince, hygiena prostředí i sociálních vztahů, hygiena duševního života. Správné využívání volného času se pozitivně projevuje ve zdravotním stavu člověka.

Pedagogická a psychologická hlediska berou v úvahu věkové i individuální zvláštnosti a jejich respektování ve volném čase. Zároveň je zapotřebí uvážít, zda, a do jaké míry a jakým způsobem činnosti ve volném čase přispívají k uspokojování biologických i psychických potřeb člověka. Pedagogické ovlivňování volného času by mělo podporovat aktivitu dětí a mládeže, poskytovat prostor pro jejich spontaneitu, uspokojovat potřeby nových dojmů, seberealizace, sociálních kontaktů, kladné citové odezvy, ale poskytovat i pocit bezpečí a jistoty. Činnosti ve volném čase konané na základě dobrovolné účasti a vhodným pedagogickým způsobem motivované a usměrňované, poskytují příležitost pro rozvoj všech stránek osobnosti, tělesných a duševních vlastností i sociálních vztahů.

2.2 Výchova ve volném čase – její počátky a historický vývoj

Počátky výchovy ve volném čase v novodobé společnosti jsou spjaty s proměnami práce a životního způsobu obyvatel měst a vesnic po skončení třicetileté války (roku 1648). Tehdy začal dlouhodobý proces uvolňování života člověka od domova jako současného bydliště, pracoviště i místa trávení volného času. V průběhu 17. století si bohatší obyvatelé měst začali mimo městské hradby budovat – řečeno dnešním výrazem – víkendové domy, ve městech vznikaly (první ve Velké Británii v roce 1693), kavárny, spolky a společnosti dospělých. Oddělování bydliště, pracoviště a místa volného času probíhalo ve zrychleném tempu zvláště od první poloviny 19. století (Jůva, 1997).

Zásluhou obcí, sdružení dospělých i mládeže, osvícených pedagogů, lékařů a veřejných pracovníků se rozvíjely nové typy činností a realizačních institucí. Již na počátku vykrystalizovaly dva hlavní způsoby jejich vzniku a fungování, které přetrvaly až do současnosti:

1. Nejprve to byly aktivity a zařízení s původním jednoznačným určením pro dospělé, které část své pozornosti obracely také na mládež a děti. Byly to například tělovýchovné

a později také sportovní činnosti, hřiště, cvičiště, tělocvičny a další zařízení tělovýchovných sdružení (např. u nás aktivity a zařízení tělovýchovné organizace Sokol založené v roce 1862), které později rozvíjely také další aktivity (loutková divadla, knihovny, společenský a veřejný život), o něco později se k nim přiřazovaly aktivity, sdružení a zařízení dělnických spolků a organizací.

2. Z počátku nesměle, později však s rostoucím důrazem, vznikala rovněž sdružení a zařízení zaměřená pouze na děti a mládež, která pro nejmladší skupiny společnosti vytvářela nový, specifický životní a výchovný prostor. V Anglii to byla například sdružení mladých křesťanských mužů a žen YMCA a YWCA (od druhé poloviny 19. století), jež vytvořila i mezinárodní struktury, na počátku 20. století skautské hnutí iniciované jednak severoamerickým spisovatelem Ernestem Thompsonem Setonem (1860-1946), jednak anglickým generálem Robertem Badem-Powellem (1859-1941), klubovny a tábory dalších sdružení dětí a mládeže, jejichž spektrum se rychle diferencovalo. Začaly se rozvíjet rovněž specifické činnosti a zařízení volného času dětí a mladých lidí: kluby a sportovní zařízení na školách (nejprve opět v Anglii), dětské zahrádky polského lékaře Henryka Jordana (1842-1907) pro pobyt na vzduchu a pro pohybové aktivity, na přelomu 19. a 20. století letní kolonie ve Francii, Německu nebo Rusku (dětské kluby a letní tábory Stanislava T. Šackého, 1878-1934) (Štverák, Čadská, 2004).

2.3 Sociální obsah volného času

Jedinec má prožitek z přítomnosti druhé osoby, má prožitek z příslušnosti k určité sociální skupině. Pobyt ve skupině přispívá ke stírání sociálních rozdílů a činnosti umožňují jedinci seberealizaci. Děti asi do třinácti let preferují činnosti organizované ve skupině (za předpokladu, že jsou v souladu s jejich zájmy). Později začínají preferovat samostatné disponování svým volným časem. Výběr činností je ovlivněn zaměřením formovaným v rodině a na základě objevování sama sebe, svých schopností a možností. Pro způsob trávení volného času má jednoznačný význam socializace. Mezi základní činitele ovlivňující vývoj jedince patří:

- **Rodina** - způsob života rodiny, zájmy rodičů, rodinné činnosti prováděné ve volném čase, postoje rodičů k aktivitám dětí mimo rodinu a množství financí vynakládané na koníčky

- **Škola** - nové normy chování, vyžaduje plnění povinností, pracovní výkon, roli hraje školní prostředí
- **Vrstevnická skupina** - jedinec si v ní prověřuje a utvrzuje svou individualitu. Skladba těchto skupin intenzivně ovlivňuje mezilidské vztahy a vztahy mezi vrstevníky (Nakonečný, 1999).

Volný čas dětí a mládeže a péče o něj má z pedagogického hlediska podle Hofbauera (2004) dva úkoly:

- **Výchova ve volném čase** bezprostřední naplňování volného času smysluplnými aktivitami rekreačními i výchovně – vzdělávacími). Patří sem veškeré působení v časovém prostoru, který neslouží realizaci základních biologických potřeb ani školních nebo pracovních povinností. Dobrovolnost účasti na volnočasové činnosti umožňuje do výchovného procesu včleňovat samy děti a mladé lidi jako jeho aktivní činitele a vytvářet tak nové možnosti a specifické způsoby jejich formování.
- **Výchova k volnému času** jedince seznámí s množstvím zájmových aktivit, poskytne mu v nich základní orientaci a pomůže mu na základě vlastních zkušeností v různých oborech najít oblast zájmové činnosti, která mu dá možnost uspokojení a seberealizace. O volném čase dětí se hovoří jako o rizikovém faktoru. Jeho množství relativně vzrůstá, avšak kvantita neznamena nárůst kvality. Zanedbání pedagogického ovlivňování volného času by mělo nedožrnné následky. Narůstající závislost mladé generace na drogách a hracích automatech to dokazuje. Zahrnuje reflexi samotného volného času, cílevědomé odkrývání a využívání obsahů činností a různých způsobů jeho využívání. Výchovu k volnému času lze tak právem pokládat za klíč pro otevírání nových možností aktivit a rozvoje člověka, za motor, který celému úsilí dává potřebnou orientaci a dynamiku.

Posláním **pedagogiky volného času** je analyzovat dosavadní vývoj právě uvedených oblastí, vnášet do nich nové podněty a iniciativy a harmonizovat jejich řešení, děti a mladé lidi uschopňovat k tomu, aby se za pomoci dospělých (rodičů, vychovatelů, animátorů) a později i samostatně učili vhodné aktivity a realizační způsoby správně volit a zvládat tak, aby byly ve prospěch rozvoje jejich samých, jejich sociálního okolí, společnosti, přírody (Hofbauer, 2004).

2.4 Volný čas a životní styl

Způsob a využívání volného času popsala Pávková (2008) jako jeden z mnoha důležitých ukazatelů životního stylu. Důležitou roli v životním stylu každého člověka hraje jeho individuální systém hodnot. Utváří se zejména vlivem životních podmínek a aktivitou jedince.

Hodnotová orientace člověka se dá posuzovat podle několika zásadních kritérií:

- **míra aktivity** (množství a kvalita, kolik úsilí člověk věnuje pro splnění svých cílů)
- **sociální interakce** (s kým prožíváme volný čas)

Náplň volného času je v dnešní době charakterizována určitými společnými znaky. Do popředí se stále více dostávají tyto položky:

- prostředky masové komunikace, v první řadě počítačové techniky (internet) a televize (napomáhají tomu akce typu – internet do škol apod.)
- sport, příroda, cestování
- manuální činnosti, kutění, zahrádkaření

Děti a mladí lidé se s médii denně setkávají v rodinně, škole i ve volném čase. Možnosti médií se rozvíjejí zrychlujícím se tempem. Máme různé formy vztahu mezi dětmi a médii: děti a mládež se stávají předmětem zájmu médií určených dospělým, média mluví o dětech, setkávají se s nimi jako uživatelé, média mluví k dětem. Děti samy se podílejí autorsky, organizačně nebo technicky na mediální tvorbě, děti mluví prostřednictvím médií. Média a komunikace jsou stále více významnější součástí volného času dětí.

2.5 Nové výchovné formy v pedagogice volného času

Nové formy práce s dětmi a mládeží jsou charakterizovány Pávkovou (2008) těmito znaky:

- kladou velký důraz na vztahy mezi pedagogy a mladými lidmi i mezi mladými lidmi navzájem, často takto návazné vztahy důvěry mezi dospělými a mladými lidmi jsou dlouhodobé až celoživotní
- vyrůstají zespoda, vznikají často jako místní spontánní iniciativy
- jsou výrazně zaměřené na specifické cílové skupiny, nesené často jednou silnou myšlenkou nebo snažící se řešit jeden vymezený problém

- vyžadují ale spojení do strategických spojení, neboť se obvykle soustředí jenom na některé funkce, a proto se musí vzájemně doplňovat
- jsou mezigenerační, zpravidla iniciované dospělými, ale zapojující do odpovědných funkcí samotné mladé lidi
- často jsou špatně financované, mnohdy veškerou práci dělají neplacení dobrovolníci
- někdy jsou odborně zranitelné: při konfrontaci s určitým problémem ve společnosti se pracovníci vrhnou do činnosti a nemají čas na relaxaci, systematické plánování a hodnocení efektivity, další růst kvalifikace atd.
- jsou produktem společnosti v přechodu, odpovídají na situace, které souvisejí s probíhajícími procesy změny

Chceme-li nabídnout volnočasové aktivity „jiné“ mládeži, musíme podle Pávkové (2008) najít „jiné“ formy. Taková forma musí vyjít z akceptování sociální struktury mladých, tj. subkultur a přirozených part, do kterých se mladí sdružují, a nabídne jim prostory pro jejich setkávání, kde se budou cítit svobodně, kde je nikdo nebude komandovat, organizovat. Němečtí pedagogové takový prostor označují přímo jako „odpedagogizovaný“ (pedagogikfrei), v němž jedinou možností působení je opravdový vztah mezi vychovatelem a vychovávaným založený na vzájemném respektu a přijetí odlišnosti toho druhého, beroucí vážně odlišné životní zkušenosti a hodnoty.

Výchovné postupy založené na prožitku, zkušenosti, představují široký proud nových nebo znovuobjevených metod výchovy ve volném čase, který zpětně významně ovlivňuje celou pedagogiku. Můžeme se s nimi setkat pod různými názvy: Výchova zážitkem, prožitkem, výchova dobrodružstvím, výchova v přírodě, expedice apod. Společné jim je, že se opírají o intenzivní prožitky a zkušenosti získané aktivní účastí v programu zahrnujícím obvykle fyzicky náročné činnosti spojené s určitou mírou (kontrolovaného) rizika ve vnějším, přírodním i městském prostředí, popřípadě v tělocvičných zařízeních (strukturované hry, výpravy do obtížně přístupného terénu, trénink přežívání v přírodě, náročné vodácké akce). Jsou zaměřeny na rozvoj sebepojetí, sociálních vztahů a vztahů k životnímu prostředí, proto kromě fyzického výkonu zahrnují obvykle sebereflexi sociální interakce a pozorování prostředí. Předpokládá se totiž, že prožití a zpracování (řízená reflexe) takto získaných podnětů může vést ke změně chování a jednání a k pozitivnímu rozvoji osobnosti (Neuman, 1999).

2.6 Volnočasové aktivity a škola

Volnočasové aktivity školy ve školní docházce odkrývají zájmy a nadání dětí a mladých lidí, rozvíjejí je samy nebo tomuto rozvoji dávají podněty. Jejich prostřednictvím pomáhají utvářet pozitivní vztah dětí a mladých lidí k dalším způsobům vzdělávání prostřednictvím volnočasových aktivit, k budoucí profesi a celému životu. Nejpodstatnější změny nastaly ve druhé polovině 20. století, inspirovány poznáním, že sama ani rodina, ani škola nezaručí všestranný rozvoj osobnosti dítěte a mladého člověka. Aktivity volného času byly postupně pochopeny jako způsob zapojování dětí a mladých lidí do života školy, obce i společnosti. Tomu napomáhalo zřizování „středisek na vzduchu“ (centres aérés) poskytujících dětem prostřednictvím společných pohybových a dalších volnočasových činností aktivní odpočinek. Ve školním týdnu byl jeden den uvolněn od povinné výuky, mohl tak být věnován aktivitám, které podle tehdejšího vymezení měly za cíl „doplňovat činnost školy rozvíjením zájmu a tělesnou výchovu, sport, život v přírodě, uměleckou činnost, intelektuální a rukodělnou práci a o mravním zdokonalování“. Takto byly v roce 1946 definovány cíle tzv. patronátů veřejných škol (Patronage des Écoles publiques), obdoby našich pozdějších družin mládeže (Hofbauer, 2004).

Výrazné rozšíření volného času dětí a mládeže znamenalo v celé Evropě postupné zavedení pětidenního školního týdne. Když se koncem šedesátých let 20. století začaly v tehdejším Československu dělat první kroky v tomto směru, byl v některých vyspělých zemích již uplatněn (Anglie, Skotsko, Francie, Švýcarsko, USA) a jiné země ho ověřovaly (Belgie, tehdejší Německá spolková republika, SSSR). U nás bylo od druhého pololetí školního roku 1966-1967 zavedeno deset volných sobot, později všechny sudé a nakonec všechny soboty. V každém týdnu tak vznikl souvislý dvoudenní blok vytvářející příznivější podmínky pro jeho smysluplnou individuální i společnou realizaci v rodině i v zařízeních a sdruženích volného času (Jůva, 1997).

Škola pomáhá žákům zpřístupňovat poznání různých oblastí skutečnosti dvěma základními způsoby – ve vyučování a v souběžných volnočasových aktivitách. Ve výuce dnes usiluje o kooperativní učení, interaktivou a další způsoby inovace, přesto zůstává vyučování spíše konzervující a systematizující. Působí prostřednictvím relativně stabilního učebního plánu, soustavy vyučovacích předmětů a jejich kurikula (osnov nebo vzdělávacích programů), zachovává tradiční organizaci (třídy, vyučovací hodiny, metodické postupy) a mladou populaci ovlivňuje plošně. Tomuto poslání odpovídá

soustředěnost na předmět poznávání a jeho věcnou stránku, závaznost a soustavnost obsahu vzdělávání, úsilí o jeho trvalé osvojení a tradiční způsoby hodnocení dosahovaných výsledků známkami, případně slovním hodnocením. V průběhu devadesátých let 20. století vzrostla u nás průměrná délka vzdělávání ze 13,9 na 15,1 roku (v Evropské unii z 15,4 na 17,3 roku) a vytvořila rozsáhlejší prostor pro souběžné volnočasové aktivity. Ty jsou oproti povinnému vyučování obsahově daleko (byť nikoli nahodile) volnější, dynamičtější a flexibilnější, způsoby jejich realizace se neustále obměňují a obnovují (Hofbauer, 2004).

Prostředí, kde děti a mládež tráví volný čas, je velmi rozmanité. Typy prostředí lze rozdělit takto:

- **Školy a školská zařízení**, která jsou součástí škol (školní družiny, školní kluby)
- **Zařízení pro výchovu mimo vyučování**, která jsou součástí škol (domy dětí a mládeže, stanice zájmových činností, domovy mládeže), zařízení pro ústavní výchovu (např. dětské domovy), další subjekty zabývající se výchovou ve volném čase (organizace dětí a mládeže, tělovýchovné organizace, zájmové svazy).
- **Domácí prostředí** (byt, dům, kde dítě s rodinou žije, nejbližší ohraničené okolí).
- **Veřejná prostranství** (ulice, parky, veřejná přístupná hřiště, areály zdraví, přírodní prostředí, restaurace, kavárny, herny, diskotéky, koncertní sály, výstavní prostory apod.) (Hájek, 2003).

2.7 Volnočasové zájmové aktivity

Zájmové aktivity jsou jako cílevědomé aktivity zaměřené na uspokojování a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a schopností. Mají silný vliv na rozvoj osobnosti i na správnou společenskou orientaci.

Volnočasové zájmové aktivity tělovýchovného, sportovního a turistického zaměření přispívají k fyzické zdatnosti a psychické odolnosti, jak uvádí Pávková (2008). Pravidelné provádění některé z těchto činností pomáhá řešit problém klesající tělesné zdatnosti dětí. Přiměřená pohybová aktivita je podmínkou zdravého vývoje. Možnost poznávat různé druhy sportu podněcuje děti k jejich aktivnímu provozování a ve značené míře tak přispívá i k tomu, aby se pohyb stal i v dospělosti nezbytnou potřebou. Oblast tělovýchovy je pro děti přitažlivá a ze zdravotního hlediska potřebná. Pro všeobecný rozvoj pohybových schopností je nutná všestrannost. Činnost by proto měla

být zaměřena na vybrané prvky z atletiky, gymnastiky, sportovních her, turistiky a podle místních podmínek na plavání bruslení, lyžování nebo jiné sporty. Populární a výchovně významné jsou netradiční druhy sportů, např. frisbee, aikido, lakros, taekwondo, florball, squash. Důležitost se přikládá zejména činnostem, které je možno konat v přírodě. Těmto požadavkům velmi dobře vyhovuje turistika, která poskytuje i mnoho možností k plnění specifických úkolů všech výchovných složek. Některé činnosti se mohou úspěšně vykonávat pouze ve spolupráci se zájmovými a sportovními organizacemi, občanskými sdruženími apod.

Okruhy tělovýchovných, sportovních a turistických zájmových činností:

- Kondiční cvičení s náčiním i bez náčiní, případně s hudbou
- Průpravná a zdravotní cvičení
- Rytmická gymnastika a tanec
- Atletika
- Sportovní hry
- Drobné pohybové hry
- Sezonní sporty a zábavy (plavání, bruslení, lyžování, sáňkování, hry ve vodě, na sněhu, pouštění draků, hraní kuliček apod.)
- Turistika pěší, vodní, cykloturistika
- Seznamování s životem a úspěchy známých sportovců
- Návštěvy a sledování sportovních soutěží
- Branné sporty

2.8 Formy tělesné výchovy ve volném čase

Zájmová tělesná výchova

Umožňuje zájemcům vytvářet nejzákladnější pohybové dovednosti. Navazuje na školní TV.

Mezi konkrétní organizační formy patří:

- Pravidelné cvičební hodiny
- Tělovýchovné vycházky
- Prázdninové tábory
- Tělovýchovné soutěže
- Veřejná tělovýchovná vystoupení (Spousta, 1996).

Rekreace

- Rekreace je činnost naprosto dobrovolná, což ovšem neznamená, že by nemohla být plánována a organizována, ale vždy musí být ponechána jedinci možnost svobodného výběru.
- Rekreace je vždy aktivní činnost, může být zaměřena na fyzickou, psychickou, mentální nebo emocionální oblast.
- Rekreace má vždy svůj účel, svůj smysl (Hodaň, Dohnal, 2005).

Sportovní výchova

Představuje nadstavbu nad zájmovou tělesnou výchovou a rekreací. Je zaměřena na jedno nebo několik zvolených sportovních odvětví. V jejím průběhu se na základě soustavného, dlouhodobého tréninkového úsilí, které je zacíleno na maximální výkon, formuje u jednotlivců vysoká úroveň obecné i specifické pohybové výkonnosti a tělesné zdatnosti.

Mezi tělovýchovnými aktivitami zaujímá mimořádné místo turistika. Je to komplexní forma pohybové aktivity, která je organicky spjata s pobytem v přírodě. Turistice se tradičně přisuzují specifické formativní možnosti:

- rozvíjet obecnou tělesnou zdatnost
- osvojovat si speciální dovednosti a znalosti potřebné k pobytu v přírodě
- provozovat kulturně poznávací akce (Spousta a kol., 1996).

2.9 Sport, hry a pobyt v přírodě

Hry v přírodě – patří sem hry, které se realizují s využitím terénu a přírodních předmětů a dále hry přenesené z tělocvičen a hřišť. Hra je nejoblíbenější formou a ve srovnání s ostatními se zdůrazňuje její spontaneita a vysoká emotivnost, její výchovný a vzdělávací význam, aktivní odpočinek, psychické uvolnění, zábava, napětí a seberealizace. Řízená hra může mít větší účinek než spontánní.

Třídění her v přírodě:

- podle prostředí (na hřišti, louce, ve vodě, v lese)
- podle druhu hlavní pohybové činnosti (běžecké, úpolové, schovávačky,...)
- podle časové náročnosti a složitosti (malé, velké, soutěže v přírodě)

a) Malé hry a soutěže

- hry a soutěže pro zvyšování tělesné zdatnosti (rychlosti, síly, obratnosti, vytrvalosti)
- hry a soutěže s uplatněním tábornických znalostí a dovedností (orientační hry, stopování, hledání, soutěže v rozdělování ohně, ve stavbě stanu, znalosti značek, morseovky)

b) Velké hry a soutěže

- variace na několik motivačních a organizačních modelů (honby, hledání, střetnutí družstev)
- tábornické víceboje, tábornické olympiády

Pobytem v přírodě dosahujeme lepšího zdravotního stavu, zvyšujeme tělesnou zdatnost, lepší činnost vnitřních orgánů a nerovnováhu soustavy. Důležité místo si zde vydobylo cvičení v přírodě, hry v přírodě, využívání volného času, táboření, procházky v přírodě. Cvičení v přírodě rozvíjí pohybové schopnosti, má výchovný úkol – zvyšují a zlepšují se požadavky na odvahu, sebedůvěru, kolektivní citění, houževnatost, odolnost, ukázněnost, rozvaha, rozhodnost (Neuman, 1999).

2.10 Pohybová aktivita dětí – tělesný, duševní a sociální vývoj

Pohybová aktivita, by měla být úměrná věku dítěte. Než začneme s dětmi sportovat, je důležité vědět i něco málo o tělesném, duševním i sociálním vývoji dítěte. Bude zpracován program pro děti, proto je důležité vědět, jaké jsou jejich možnosti. Školní věk je pro svoji délku a rychlost vývoje dítěte velmi pestrý, zahrnuje mimo jiné i období puberty.

Pohybovou aktivitu dětí a dospívajících v průběhu školní docházky hodnotí Hájek (2008) z několika různých úhlů a mají na její vývoj vliv různé další okolnosti:

- Okolní prostředí, zejména rodina a její vztah ke sportování a pohybu obecně
- Genetika
- Schopnost učit se nové pohybové kombinace a vzorce (důležitý je i vliv předchozích období)
- Složení těla, podíl svalů, schopnost a vůle trénovat

2.11 Zájmové činnosti tělovýchovného a sportovního zaměření

Zájmové činnosti tělovýchovného a sportovního zaměření přispívají k fyzické zdatnosti a podle Pávkové (2008) i k psychické odolnosti. Pravidelné provádění těchto činností řeší problém klesající tělesné zdatnosti dětí. Přiměřená pohybová aktivita je podmínkou zdravého vývoje. Možnost poznání různých druhů sportů podněcuje děti k jejich aktivnímu provozování a ve značné míře tak přispívá i k tomu, aby se pohyb stal i v dospělosti nezbytnou potřebou.

Okruhy tělovýchovných, sportovních a turistických zájmových činností jsou:

- kondiční cvičení s náčiním i bez náčiní, případně s hudbou
- průpravná a zdravotní cvičení
- rytmická gymnastika a tanec
- akrobacie
- atletika
- sportovní hry
- pohybové hry
- sezónní sporty a zábavy (plavání, bruslení, lyžování, sáňkování, hry ve vodě, na sněhu, pouštění draků, hraní kuliček apod.)
- pěší turistika
- seznámení s životem a úspěchy známých sportovců
- návštěvy a sledování sportovních soutěží
- branné sporty

Zájmové činnosti v životě dítěte se vyvíjejí. Obsah zájmové činnosti se diferencuje nejen podle věku, ale i podle náročnosti práce, stupně obecnosti či specializovanosti zájmové činnosti a její náročnosti na předchozí průpravu. Při realizaci zájmové činnosti lze uplatňovat větší rozmanitost a pestrost ve výchovně-vzdělávacích postupech i podnětech, poskytuje větší příležitost k samostatnému objevování, zkoušení, přetváření než ve školním vyučování (Pávková a kol.2008).

2.12 Věkové kategorie žáků

Mladší školní věk (6-10 let)

Dítě potřebuje věnovat pohybu stejný čas, jaký stráví ve škole. Pohyb se má skládat zejména z her, které se ovšem více zaměřují na rozvoj koordinace pohybů a spolupráce v kolektivu (skupinové hry) – přihrávky, kombinace atd. V tomto období je možné postupně začínat se sportovním tréninkem, rozvíjí se mrštnost a obratnost. Děti přikládají fyzické zdatnosti velký význam, navzájem se podle tohoto hlediska srovnávají. Může se začít s posilováním svalstva, ale rozhodně není vhodné posilovat jinak než s vlastní vahou těla - naučit se kliky, sedy – lehy, dřepy, slalomové běhy, kotrmelce atd. Nejdůležitější je rozmanitost, rychlé střídání různých pohybů, děti se už dokáží motivovat k vytrvalostním sportům, ale vše musí mít stále formu hry. V tomto věku je také potřeba věnovat zvýšenou pozornost tělesné hmotnosti dětí. Pokud začnou přibírat, případně již mají nadváhu, prvním krokem k úpravě hmotnosti by mělo být právě větší množství pohybu. V tomto období se velmi silně začíná projevovat sklon k sedavé a pasivní zábavě jako je sledování televize, počítačové hry, případně potřeba více se učit, proto by rodiče měli dohlédnout na to, aby dítě mělo dostatečnou sportovní a pohybovou aktivitu, která kompenzuje sezení ve škole, u počítače atd. Zájmy v mladším školním věku nejsou ještě rozlišeny, a proto je nutné dětem k výběru předkládat činnosti, při kterých se mění nejen jejich obsah, ale i prostředí, v němž probíhají. V mladším školním věku využíváme dychtivosti dětí po všem novém, chuti a nadšení, které jsou pro tento věk typické. Mladší školní věk objevuje různé zájmové oblasti, zkouší je, zpravidla jsou jeho zájmy krátkodobé. Tomuto se přizpůsobuje i náplň nabízených zájmových útvarů, které mají mít činnost pestrou s širším záběrem různých aktivit.

Sportovní aktivity by měly být soustředěny na:

- Obratnost (je nutné ji stále zlepšovat vzhledem k blížícímu se období růstu)
- Rychlost a silovou rychlost
- Dynamiku
- Vytrvalost – postupně by se měla zvyšovat a hry by se měly zaměřovat na její rozvoj (indiánský běh, orientační běhy atd.) (Vágnerová, 1996).

Střední školní věk (10-11 let)

Dítě středního školního věku je realista. Ve středním školním věku se mění vztah ke škole, role žáka získává postupně jiný obsah i jiný význam. Hodnocení školní práce se stává součástí dětské identity. Dítě získává i určitou autonomii v sebehodnocení. To znamená, že jeho názor je stabilnější a méně závislý na okamžitém výsledku. Mění se i vztah k učitelovi, stává se neutrálnějším. Potřeba kontaktu s vrstevníky je jednou z nejvýznamnějších potřeb školního věku. Identifikace s vrstevnickou skupinou je jedním z mezníků v socializaci. Vrstevníci v této době uspokojují mnohé potřeby, např. potřebu citové jistoty, určitých zkušeností i potřebu seberealizace. Učení v dětské skupině zahrnuje zejména různé socializační kompetence. V dětské skupině funguje také nějaký řád, který je třeba realizovat, aby byl jedinec přijímán. Dítě se zde učí i novým modelům chování. Při výběru kamaráda má ve středním školním věku významné faktor stejnosti, resp. značné podobnosti. Děti preferují kamaráda stejného věku a stejné vývojové úrovně. V tomto věku je vyhraněná i potřeba identifikace s dětmi téhož pohlaví (Vágnerová, 1996).

Zájmy jsou důležitou složkou motivační struktury, podmiňují školní úspěšnost, usnadňují správný profesionální vývoj a značnou měrou se podílejí na formování osobnosti. V rámci školních zájmů se velmi často zkoumá oblíbenost jednotlivých vyučovacích předmětů. Z mimoškolních zájmů se věnuje pozornost profesionálním zájmům, zájmu o kulturu, vědu, techniku, sport, přírodu aj. Zájmy žáků velmi těsně souvisí s jejich potřebami a při vývoji zájmů sehrávají důležitou roli emoce. Nejtypičtějšími zájmy mladších žáků jsou zájmy hravé a sportovní, podmíněné potřebou pohybu, jehož uspokojení pobyt ve škole plně nedovoluje. Poznávací zájmy se zčásti realizují ve školním vyučování, zčásti přerůstají do jiných oblastí, např. četba, filmové a divadelní představení. Výrobně technické zájmy se realizují jednak ve školním prostředí (výrobní vyučování, zájmové kroužky), jednak mimo školu (zájem o přírodu, zoologii). Po celou školní docházku mají velký význam i činnosti hravé a sportovní. Už ve školním věku se v zájmových činnostech dětí mohou vytvářet předpoklady pro určité povolání tím, že prokáže jeho schopnosti a případné nadání. Na to pak může v dalších ročnících navazovat cílevědomá profesionální výchova, v níž mimo jiné sehrávají prvořadou úlohu výchovné práce, která rozvíjí individualitu dítěte z hlediska určitého povolání (Kuric, 1986).

Starší školní věk (12-14 let)

Toto období je přechodnou dobou mezi dětstvím a dospělostí. Puberta představuje snad nejdynamičtější, komplexní proměnu v životě jedince, která nějakým způsobem modifikuje všechny složky osobnosti. Puberta je důležitý mezník. Úkolem puberty je změna vlastní identity, která by byla potvrzena dosažením nové, přijatelné pozice. Projevuje se větší pozornost k vlastnímu tělu, ale i k oblečení. Pubescent považuje za důležitou součást žákovské role tendenci příliš se nenamáhat. Smysl a cíl žáka je zaměřen do budoucnosti, na volbu povolání, která je dosud, alespoň v představách, manipulovatelná. Úspěšnost ve škole přestává být cílem. V pubertě se mění i vztah k učiteli. Starší žák odmítá akceptovat pouhou formální autoritu. Přijímá jen to, co mu imponuje a čeho si váží. Vrstevnická skupina slouží jako opora stávající identity. Vrstevníci se stávají neformálními autoritami, které mohou mít za určitých okolností větší vliv než dospělí. Potřeba přátelství je podle Vágnerové (1996) v pubertě značná, tyto vztahy jsou charakteristické vzájemností, důvěrností a porozuměním. Objevuje se i experimentování se sexuální rolí a první láska.

Vývojové změny v pubertě jsou provázány i dalekosáhlými změnami psychickými. V období dospívání se výrazně mění i postoje pubescentů. Mění se postoj k sobě samému, k vlastnímu niternímu světu, k vrstevníkům stejného i druhého pohlaví, k rodičům, učitelům a jiným dospělým, ale i k různým společenským, kulturním a uměleckým hodnotám. Mezi významné změny ve formování osobnosti pubescenta patří i změny v zájmové sféře. Už v pubertě žák opouští typické dětské zájmy a nahrazuje je novými, vyspělejšími. Rozsah a charakter zájmů pubescentů je podmíněn vytvářením nových postojů a vztahů k dospělým. Mezi zájmové oblasti pubescentů patří zájem o techniku, zájem o hry a sport, velmi široký repertoár zájmů estetických a kulturních a zájmy vážící se na vnitřní svět pubescenta a jeho chápání životních hodnot. Zájmy o hry a sport jsou u žáků v období puberty velmi silné. Dospívající se sportu věnují s velkým zaujetím. Každý pubescent se má věnovat nějakému sportu, který by ho zbavoval překypující energie, upevňoval jeho zdraví, umožňoval jeho seberealizaci a duševní relaxaci. Společné sportovní akce dospívajících chlapců a dívek pomáhají odstraňovat zbytečnou nejistotu, ostýchavost vůči druhému pohlaví a vytvářet atmosféru sounáležitosti, pomoci a přátelství (Kuric, 1986).

3 CÍL A ÚKOLY PRÁCE

3.1 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je vypracovat analýzu stavu a možnosti volnočasových aktivit žáků Základní školy Košanova v Brně a na základě analýzy stavu navrhnout doporučení pro nové volnočasové aktivity žáků dané školy.

Dílčích cílů je několik:

- zjistit rozsah zájmy již navštěvovaných volnočasových aktivit
- zjistit vztah a zájem žáků k volnočasovým aktivitám
- zjistit periodicitu návštěv zájmových kroužků

Cílem práce je současně nalézt odpověď na následující výzkumné otázky:

Otázka 1

Navštěvují žáci více zájmové kroužky mimo školu ?

Otázka 2

Mají žáci ve větší oblibě zimní sporty ?

Otázka 3

Navštěvují žáci prvního stupně více sportovní kroužky nežli žáci druhého stupně ?

Otázka 4

Navštěvují žáci zájmové kroužky 1x týdně ?

Otázka 5

Navštěvují žáci zájmové kroužky kvůli kamarádovi ?

Otázka 6

Je volejbal u žáků nejoblíbenějším zájmovým kroužkem ?

3.2 Úkoly

Pro vypracování přehledu a možností volnočasových aktivit žáků Základní školy Košinoва v Brně a pro navržení doporučení pro nové volnočasové aktivity žáků dané školy jsem si stanovil úkoly:

- Výběr správné metody
- Použití nejvhodnější techniky
- Vlastní šetření

Metody

Metodou rozumíme určitý pracovní postup směřující k dosažení stanoveného cíle. Existuje velké množství nejrozličnějších metod, některé jsou obecně platné pro všechny vědy (indukce, dedukce, generalizace apod.), některé jsou specifické a tudíž platné pouze pro konkrétní jednotlivé vědy. V sociologii někteří autoři používají též termín procedura (Čihovský, 2006).

Při vypracovávání práce jsem použil metodu terénního šetření, která spočívá v získávání informací v terénu.

Techniky

Technikou rozumíme konkrétní formu získávání informací. Mezi nejčastěji užívané techniky patří pozorování, dotazník, rozhovor, analýza dokumentů. Existují rovněž jejich různé aplikace. Mezi specifické techniky patří např. časový snímek nebo sociometrický test. Každá výzkumná technika má své výhody i nevýhody, svým způsobem je jednostranná. Proto se doporučuje, stejně jako u zvolených metod, kombinovat současně při empirickém šetření několik technik, aby byly tyto jednostrannosti eliminovány (Čihovský, 2006).

Použil jsem techniku dotazníku.

Dotazník považujeme za nejpoužívanější výzkumnou techniku pro jeho nespornou výhodu- poměrně snadno, rychle, ekonomicky a nenáročně získat informace (odpověď) od většího počtu respondentů. Určitým problémem může být nebezpečí, kdy kvalita odpovědi je neprávem nahrazována vysokou kvantitou zkoumaného vzorku.

Dotazník může mít celou řadu konkrétních podob: sčítací arch (volby), prezenční listina, záznam, výkaz, list šetření, výzkumný list, dotazník apod.

Výhody dotazníku podle Čihovského (2006):

- relativně málo nákladný
- časově úsporný (při výzkumu i zpracování)
- málo náročný na počet výzkumníků
- snadno opakovatelný
- poskytuje možnost rozmyslet si odpověď
- zajišťuje standardnost situace (pořadí a formulace otázek)

Nevýhodou je obtížnost ověřování platnosti a správnosti odpovědí, poněvadž lidé mohou něco jiného říkat (psát), myslet si i dělat.

U dotazníku existují tři základní typy otázek:

- uzavřené: nabízejí konečný (uzavřený) počet možných odpovědí
- otevřené: nechávají dotazovanému volnost odpovědi, není mu nic předkládáno předem
- polootevřené: kombinace výše uvedených typů, začínají jako uzavřené, tj. nabídnou dotazovanému několik alternativ odpovědi a poslední alternativa je otevřená, tzn. nabízí možnost doplnit to, co nabídnuto nebylo (Majerová & Majer, 2007).

Požadavky správného dotazníku podle Čihovského (2006):

- musí zahrnovat všechny zkoumané problémy, na něž se má odpovídat
- formulace otázek musí umožňovat možnost odpovědět
- musí motivovat respondenta, nesmí ho otrávit či znechutit
- otázky musí být srozumitelné, jednoznačné, jednoduché, umožňující upřímnost odpovědi
- nesmí být rozsáhlý a časově náročný
- otázky se musí vztahovat k formulovaným hypotézám, aby je mohly testovat (potvrdí se, upřesní či vyvrátí)
- otázky by měly tvořit uzavřený celek, měly by na sebe logicky navazovat
- na začátku by měly být jednoduché, srozumitelné, motivující (příp. vysvětlující) otázky
- postupovat od jednoduchých ke složitějším, využít možnosti spojovacích vět (mezi 15-25 min se může objevit moment únavy)
- otázky osobního charakteru uvést na konec

Součástí dotazníku by měl být i průvodní dopis vysvětlující účel dotazování a instrukce k vyplnění.

Sběr dat

Sběr dat je velice rozsáhlá a náročná fáze výzkumu zahrnující přípravu výzkumných instrumentů, jejich ladění a přizpůsobení podmínkám sběru dat (Jeřábek, 1993). Pomocí internetových a tištěných zdrojů jsem získal důležité informace o ZŠ Košanova, získal informace o tom, jaké volnočasové aktivity škola doposud nabízí a jaké jsou podmínky pro realizaci nových volnočasových aktivit.

Vlastní šetření

Šetření 1

Nabídku zájmových aktivit jsem se rozhodl zmapovat v Brně v obvodu Královo pole, kde se nachází tři základní školy. Na základě vypracovaného dotazníku jsem zjišťoval jaké volnočasové zájmové aktivity škola nabízí, kolik žáků dané zájmové kroužky navštěvuje, jak často kroužky navštěvují, místo konání kroužku, jaká věková skupina kroužky navštěvuje.

Šetření 2

Celkem jsem rozdál na základní škole v Brně 180 dotazníků. Dotazníky byly anonymní. V záhlaví se uváděl pouze věk a pohlaví.

3.3 Popis základní školy

ZŠ Košanova, Brno

Škola je umístěna v klidné části městské čtvrti Královo Pole nedaleko Mojžírova náměstí. Mimo běžných tříd se zaměřuje na vzdělávání žáků se specifickými vývojovými poruchami učení. Specifikem školy je i bohatá nabídka zájmových kroužků pro kvalitní volnočasové aktivity dětí (aranžování, keramika, aerobik, pěvecký, dramatický, anglický jazyk, recitační, přírodovědecký, redukční). Škola se profiluje jako „Škola pro život“ – s cílem dát dětem kvalitní základ vědomostí a dovedností nejen pro běžný život, ale poskytnout jim činnosti, které by je motivovaly k budoucí profesní orientaci.

Základní škola má 14 tříd, v nichž se vzdělává 188 žáků z toho 76 dívek a 112 chlapců.

Třída	Dívky	%	Chlapci	%	Celkem žáků ve třídě	%
1.třída	2	22,22	7	77,78	9	100,00
2.třída	5	41,67	7	58,33	12	100,00
3.třída	6	46,15	7	53,85	13	100,00
4.třída	6	40,00	9	60,00	15	100,00
5.A	1	11,11	8	88,89	9	100,00
5.B	8	80,00	2	20,00	10	100,00
6.A	11	61,11	7	38,89	18	100,00
6.B	0	0,00	11	100,00	11	100,00
7.A	8	38,10	13	61,90	21	100,00
7.B	3	30,00	7	70,00	10	100,00
8.A	5	31,25	11	68,75	16	100,00
8.B	4	26,67	11	73,33	15	100,00
9.A	9	52,94	8	47,06	17	100,00
9.B	8	66,67	4	33,33	12	100,00
Celkový počet žáků:	76	40,43	112	59,57	188	100,00

Vyučuje se podle programu Základní škola. Jsou zde třídy běžné i specializované - pro žáky s vývojovými poruchami učení. Vzhledem k vysokému počtu speciálních pedagogů na škole sem Pedagogicko-psychologická poradna doporučuje žáky, kteří i přes diagnostikovanou poruchu učení mohou pracovat v běžné třídě. Jde o žáky integrované, jimž pedagogové vytváří v součinnosti s Pedagogicko-psychologickou poradnou a za souhlasu rodičů individuální vzdělávací program. Škola má počítačovou učebnu, odbornou pracovnu pro chemii a fyziku s dataprojektorem, pracovnu hudební výchovy, cvičnou kuchyňku, dílny, prostornou tělocvičnu a hřiště s umělým povrchem na míčové hry i některé lehkootletické disciplíny. Je to škola menší, rodinného typu – ideální prostředí tu najdou všichni žáci, kteří potřebují menší žákovské kolektivy a přátelskou atmosféru kolem sebe.

4 VÝSLEDKY

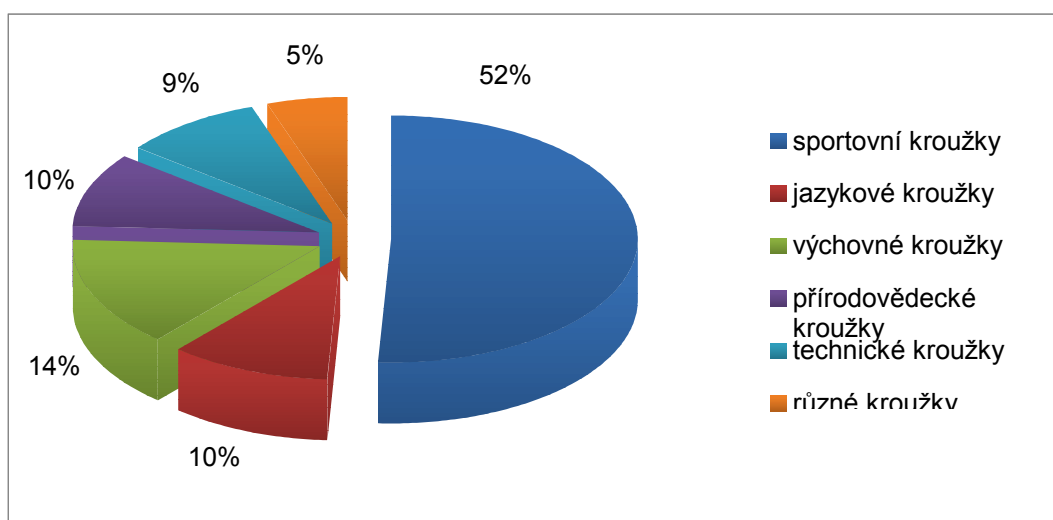
Výsledky šetření jsou vyjádřeny v procentech na základě vyhodnoceného dotazníku. Grafické zpracování jednotlivých volnočasových aktivit je v souvislosti s tím, že žáci mohou navštěvovat více kroužků a sportů. Nebyla stanovena podmínka zvolit pouze jeden kroužek nebo sport z nabídky volnočasových aktivit.

Všechny výsledky jsou zpracované společně pro první a druhý stupeň na dané základní škole.

Z volnočasových aktivit žáci navštěvují různé zájmové kroužky.

Z výsledků vyplynulo, že nejčastěji navštěvované zájmové kroužky jsou:

- sportovní kroužek 52%
- výchovný kroužek 14%
- jazykový kroužek 10%
- přírodovědecký kroužek 10%

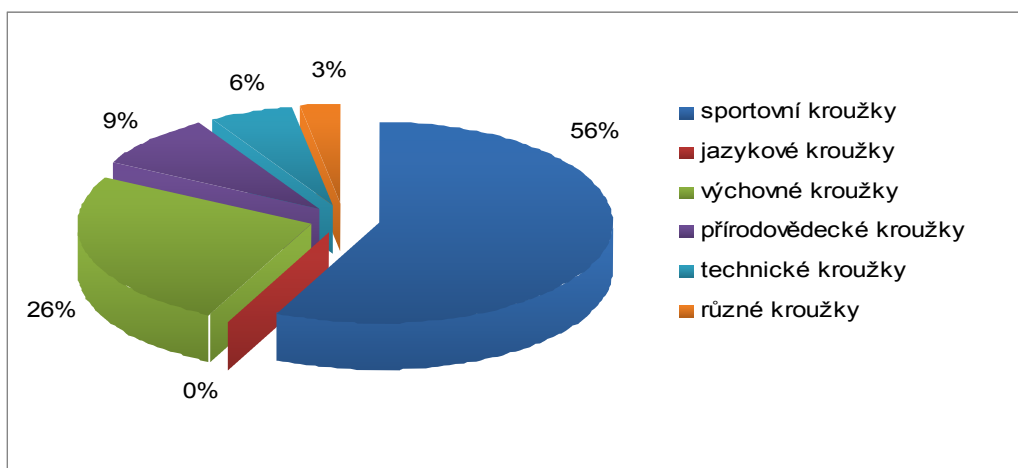
Obrázek 1. Jaké zájmové kroužky žáci navštěvují

Podíváme-li se na výsledky, které vzešly u žáků prvního stupně (obrázek 2), zjistíme, že nejnavštěvovanějším kroužkem na první stupni je:

- sportovní kroužek 56%
- výchovný kroužek 26%
- přírodovědecký kroužek 9%.

Naopak nejméně vyhledávaným kroužkem je:

- kroužek jazykový 0%.

Obrázek 2. Jaké zájmové kroužky žáci navštěvují (I. stupeň)

Při porovnání výsledků žáků na prvním stupni s výsledky žáků druhého stupně, zjistíme, že výsledky jsou dosti podobné.

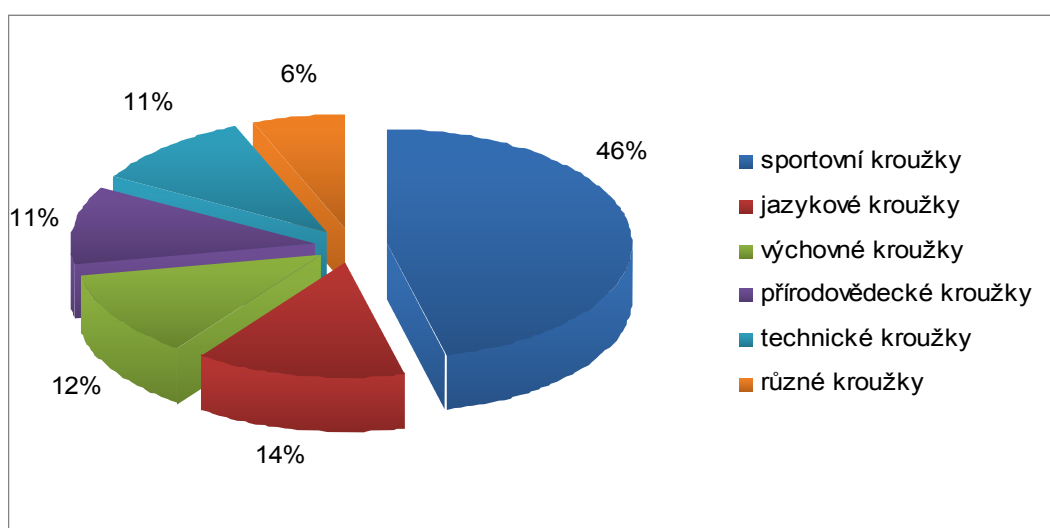
Nejnavštěvovanějším kroužkem je:

- sportovní kroužek 46%
- jazykový kroužek 14%
- výchovný kroužek 12%.

Nejmenším zájem žáci projevili o:

- kroužek přírodovědecký a technický 11%.

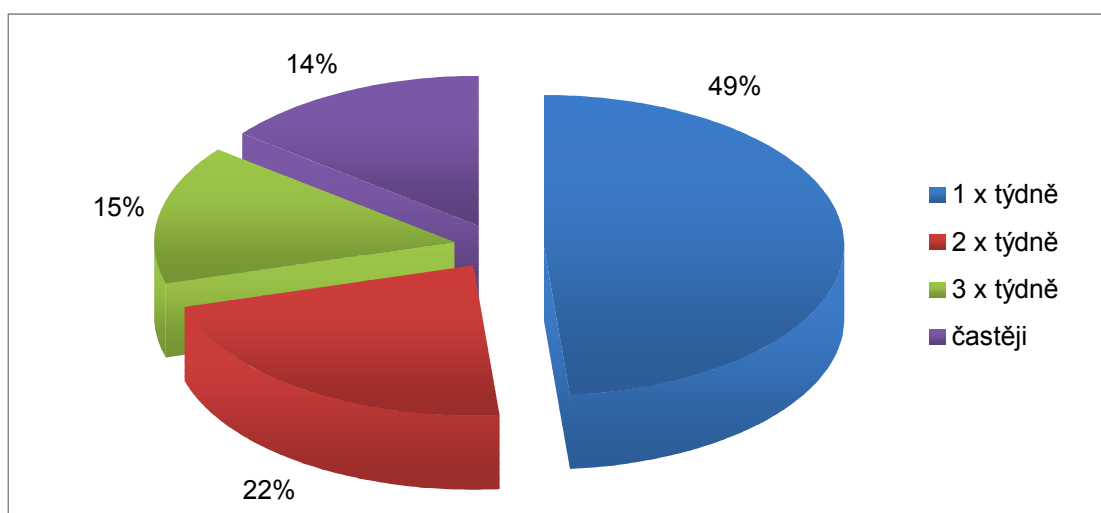
U žáků druhého stupně je zjištěný poznatek o důležitosti znalosti cizího jazyka v současné době a to se projevilo i v oblíbenosti jazykového kroužku.

Obrázek 3. Jaké zájmové kroužky žáci navštěvují (II. stupeň)

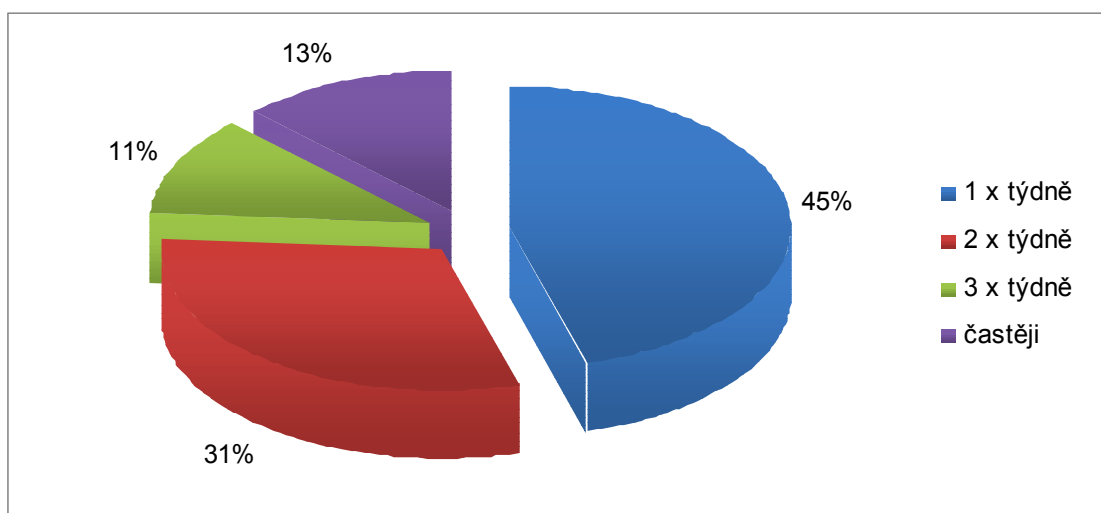
Z výsledků vyplývá, že zájmovým kroužkem z volnočasových aktivit je v největší oblíbenosti žáků na prvním i druhém stupni sportovní kroužek.

Z odpovědí žáků v dotazníku dále vyplynulo, že v oblasti pravidelnosti návštěv jsou nejčastěji navštěvované kroužky jedenkrát týdně 49% a nejméně navštěvované kroužky jsou častěji než třikrát týdně 14%. Tento výstup vyplývá z časové vytíženosti žáků. Někteří žáci navštěvují více kroužků a z tohoto důvodu je jejich čas značně omezen.

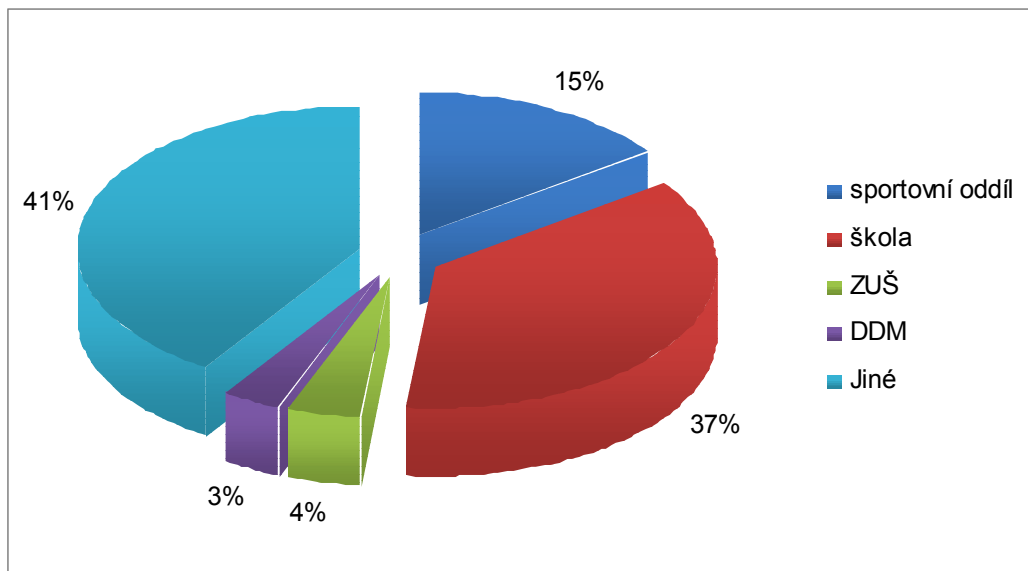
Obrázek 4. Jak často kroužek žáci navštěvují (celkem).

Sportovní kroužky jsou dle výsledků u žáků prvního i druhého stupně nejoblíbenější volnočasová aktivita. Žáci sportovní kroužky navštěvují nejvíce jedenkrát týdně 45% (obrázek 5).

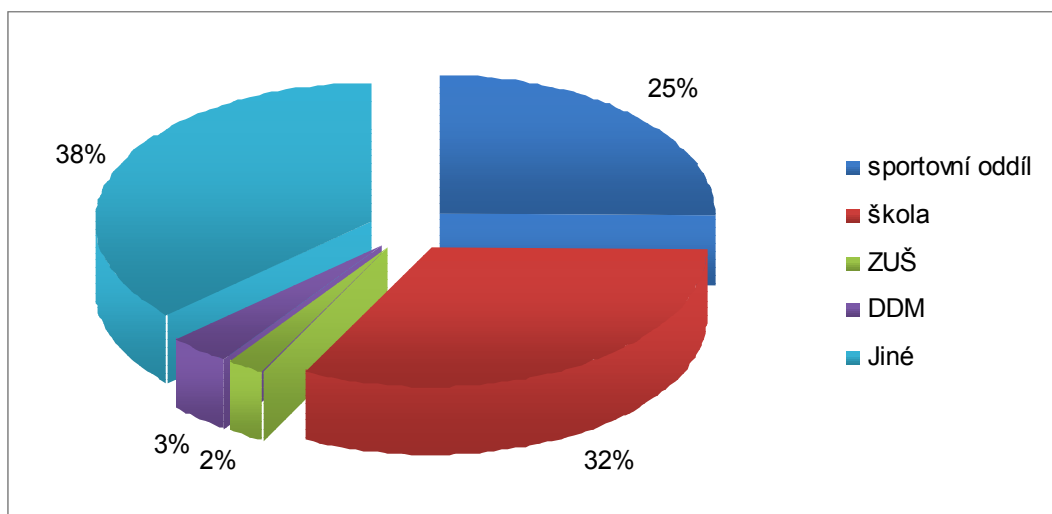
Obrázek 5. Jak často žáci navštěvují sportovní kroužky.

Zájmové kroužky mohou žáci navštěvovat na mnoha místech a v různých zařízeních. Ta se mohou nacházet v okolí bydliště, na vzdálenějších místech nebo přímo ve škole. Nejvíce zájmových kroužků probíhá dle odpovědí žáků (obrázek 6) na jiných místech 41%, než bylo nabídnuto v dotazníku. Druhou nejvíce volenou variantou se stala škola 37%.

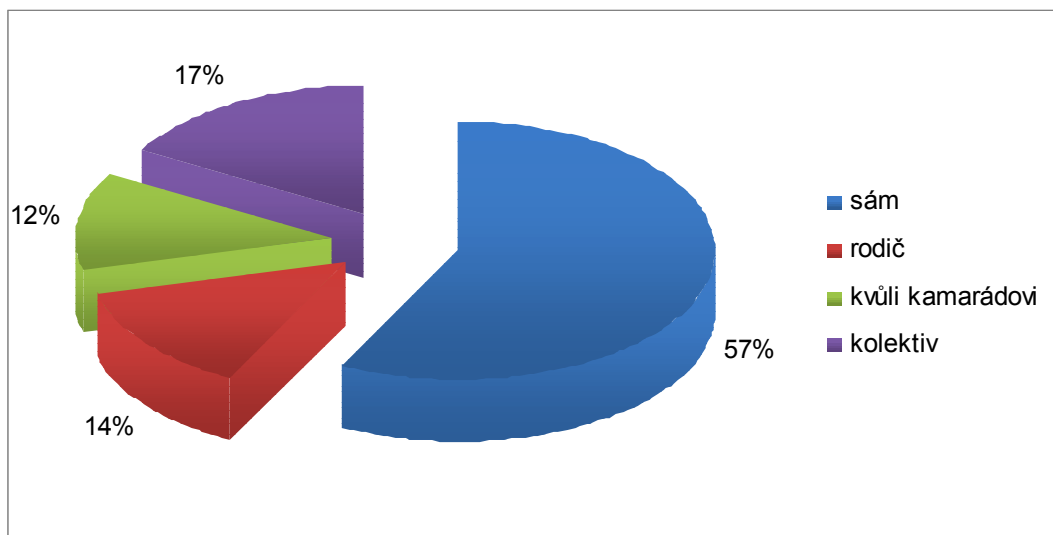
Obrázek 6. Místo konání kroužku (celkem).

Z výsledků dále vyplynulo, že z volnočasových aktivit zájmové kroužky, tak i sportovní kroužky probíhají na různých místech. Nejvíce je to ve sportovních klubech 38%, což se dá předpokládat na základě rozmanité a různorodé nabídky v městě Brně.

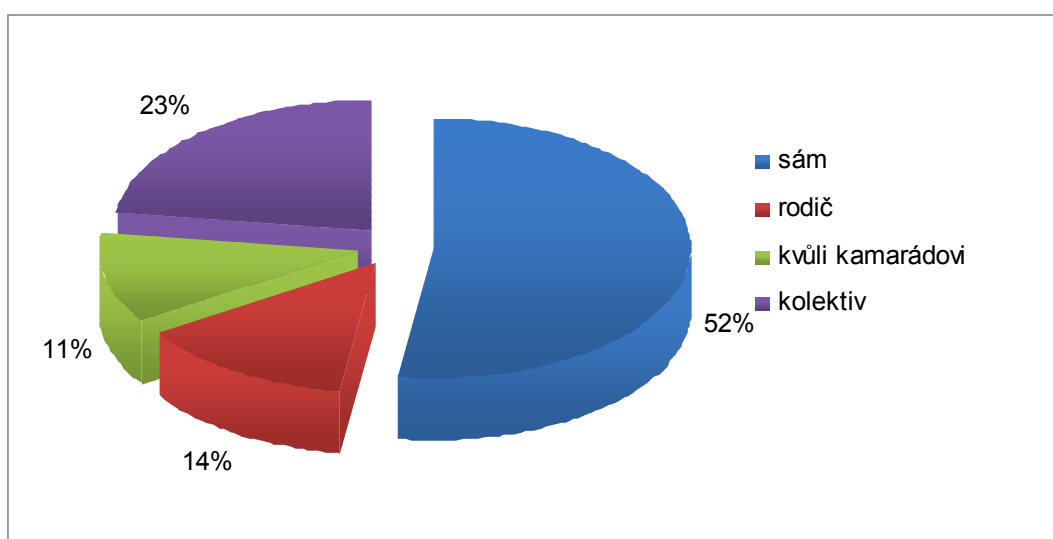
Obrázek 7. Místo konání sportovního kroužku

Z výsledků vyplynula skutečnost, že pro žáky je důležité rozhodnutí a skutečnost, proč vlastně zájmové kroužky navštěvují (obrázek 8). Nejvíce žáci navštěvují kroužky na základě svého rozhodnutí 57% a nejméně kvůli kamarádovi 12%. Zde se projevila dobrovolnost a individuálnost přístupu žáků.

Obrázek 8. Proč kroužek žáci navštěvují (celkem).

Žáci v předchozích výsledcích uvedli, že kroužek navštěvují nejvíce na základě svého rozhodnutí. Stejným výsledkem dopadla i odpověď , kde žáci uvedli největší zájem navštěvovat také sportovní kroužek z vlastní iniciativy 52%.

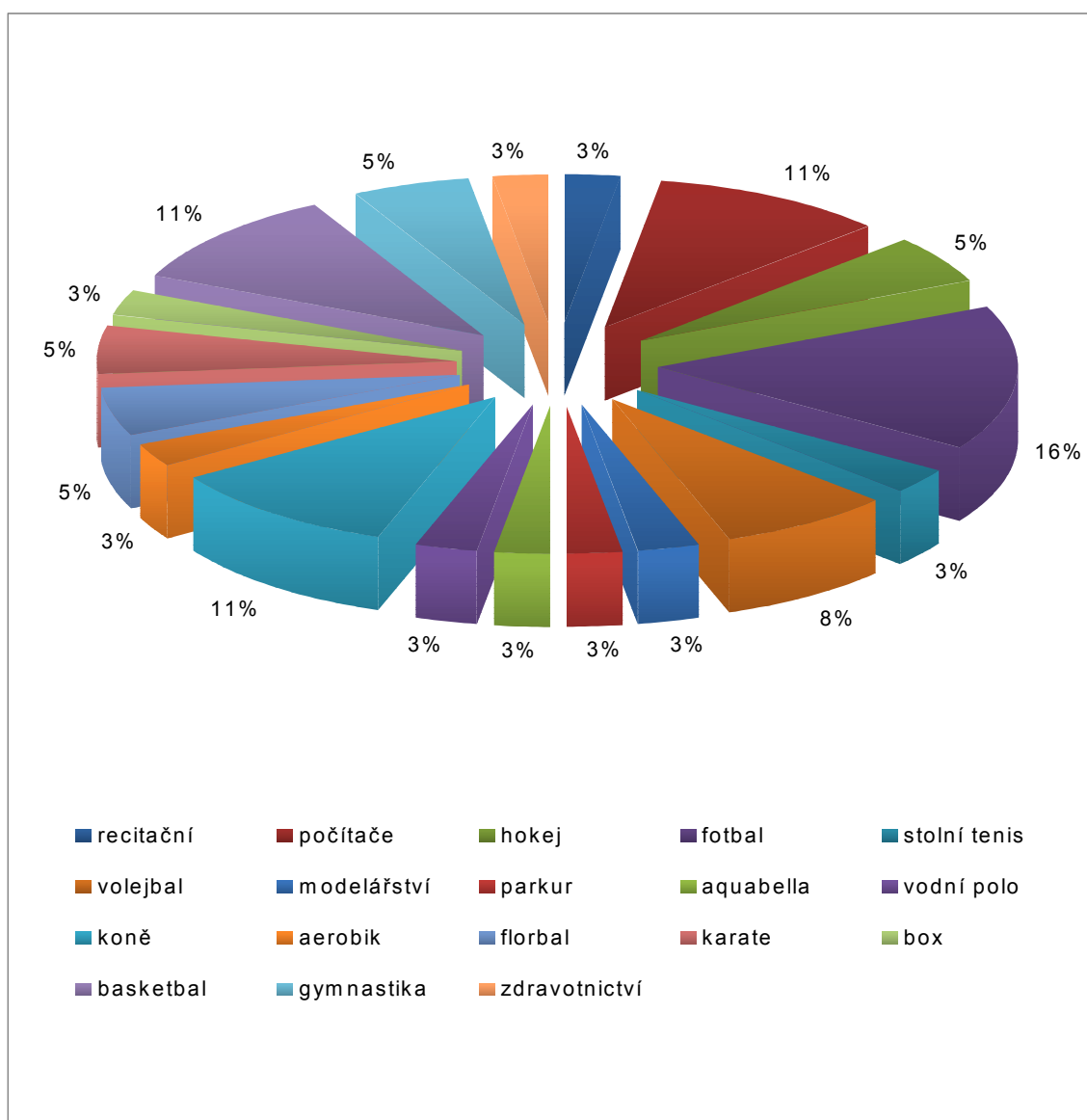

Obrázek 9. Proč žáci navštěvují sportovní kroužek.

Žáci projevili zájem o další zájmové kroužky. Na obrázku 10 jsou zobrazeny zájmy s největším zastoupením:

- fotbal 16%
- basketbal 11%
- počítače 11%
- florbal 11%

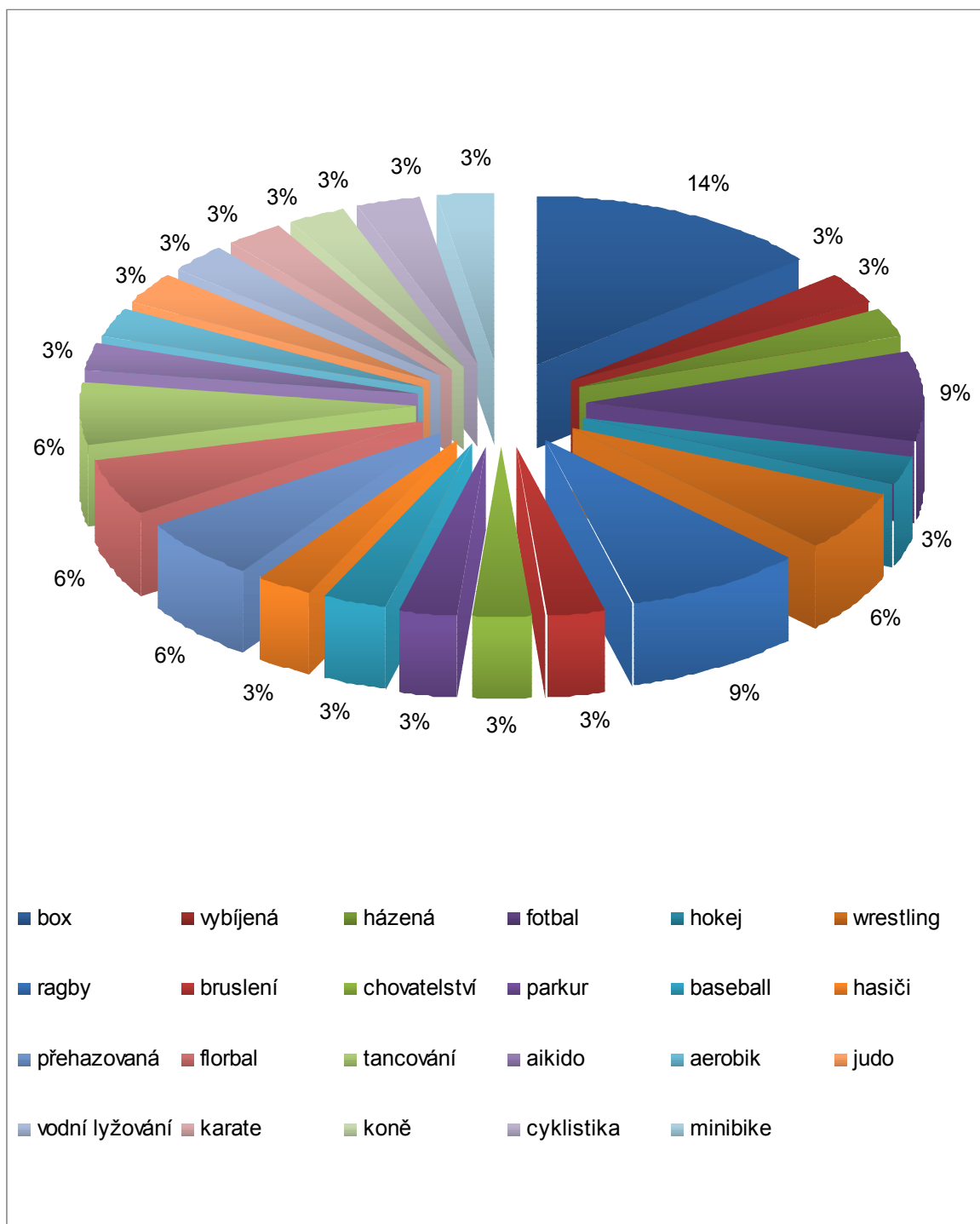
Z projeveného zájmu je zřejmé, že žáci preferují zájmové kroužky v oblastech, které jsou v současné době dosti preferované a medializované.

Obrázek 10. Jaký další zájmový kroužek by chtěli žáci navštěvovat.

Z dalšího šetření a následných výsledků vzešel zájem žáků i o ne zcela běžné zájmové kroužky v oblasti sportu:

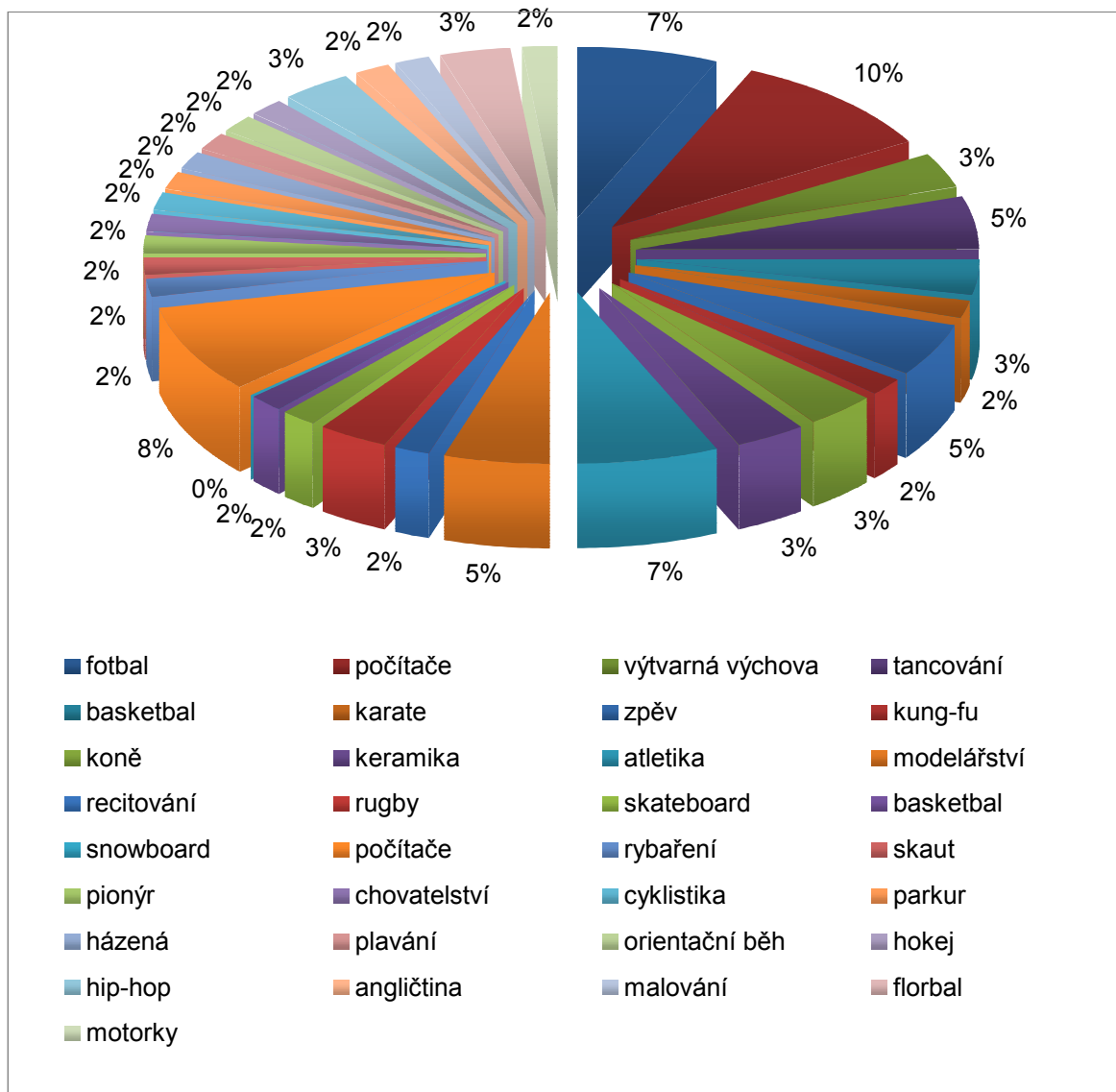
- box 14%
- ragby 9%.

Obrázek 11. Jaký sport by chtěli žáci navštěvovat. Jakému sportu by se rádi věnovali.

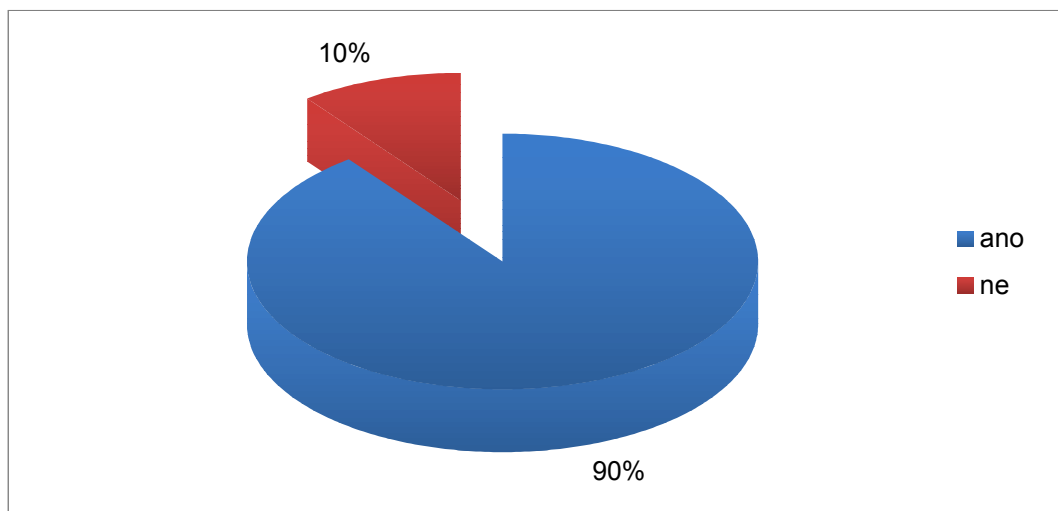
Z výzkumu je zřejmá oblíbenost zájmových kroužků v široké škále rozličnosti. Mezi nejoblíbenější patří:

fotbal	tancování	karate	zpěv,
keramika	atletika	recitační kroužek	rybaření
plavání	házená	orientační běh	hip-hop
cyklistika	chovatelství	modelářství	skaut
hokej	karate		

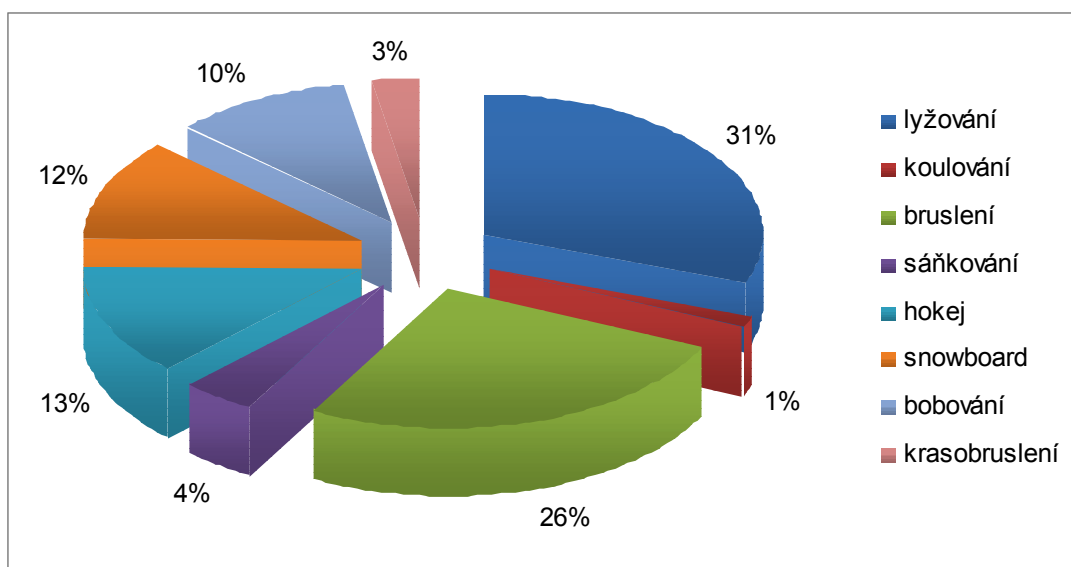
Obrázek 12. Jaký zájmový kroužek je pro žáky nejoblíbenější.

Žáci v dotazníku odpovídali na otázky svého využití volného času spojenou s volnočasovými aktivitami. Jedna otázka byla zaměřena na návštěvu zájmového kroužku v závislosti na ročním období. Vyplynulo, že žáci mají zájem o zimní sporty, i když město Brno nepatří svou zeměpisnou polohou k významným městům se zimními sporty.

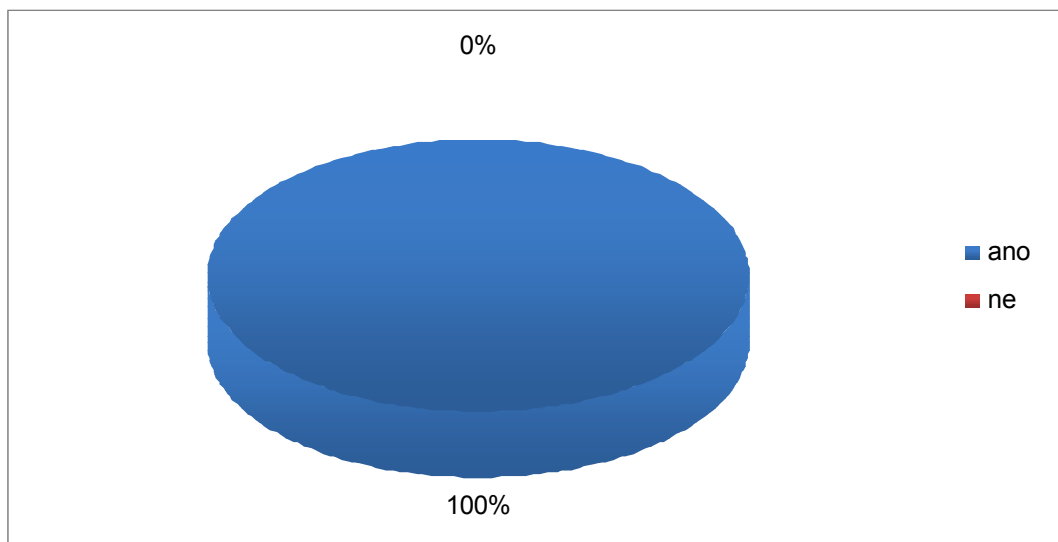
Obrázek 13. Oblíbenost zimních sportů u žáků.

Z podrobného rozboru výsledků zimních sportů je u žáků nejoblíbenější lyžování 31%, bruslení 26%, hokej 13% a snowboard 12%. Naopak k nejméně oblíbeným sportům patří krasobruslení 3% a koulování 1%.

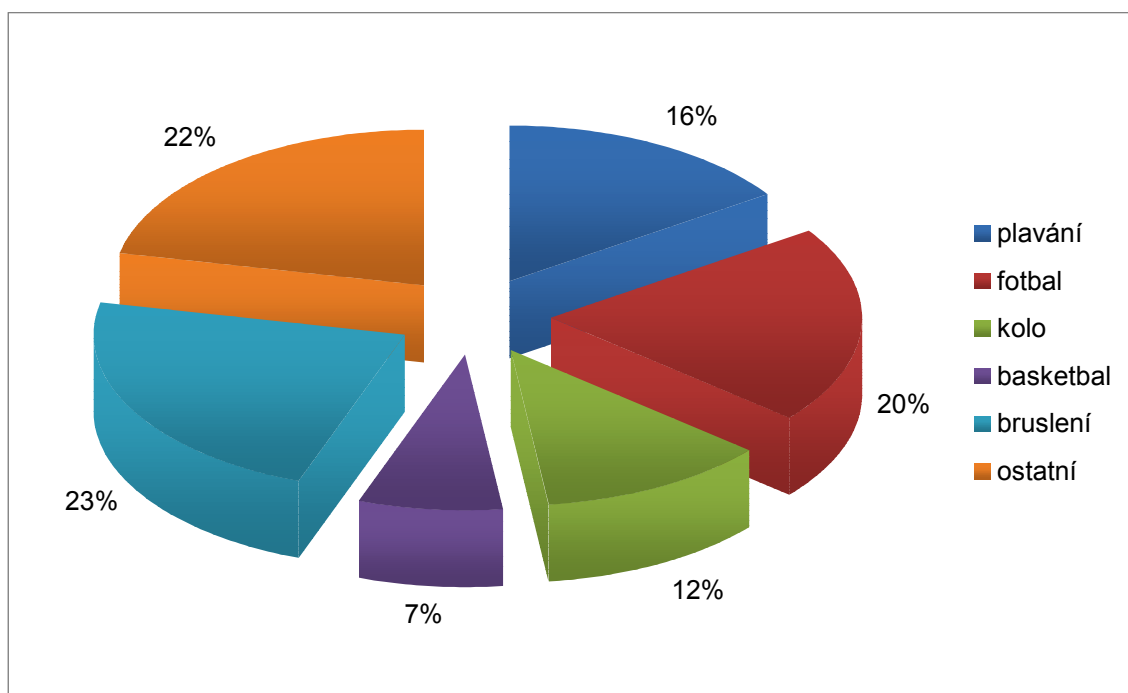
Obrázek 14. Zimní sporty

Pro srovnání byla v dotazníku položena otázka i v oblíbenosti letních sportů. Výsledek je jednoznačný (obrázek 15). Žáci mají velmi rádi letní sporty.

Obrázek 15. Oblíbenost letních sportů u žáků

V současné době je ve volném čase velmi oblíbená a hojně provozována jízda na in-line bruslích. To se také objevilo ve výsledcích v oblíbenosti letních sportů. Mezi nejoblíbenější se zařadilo bruslení 23% a fotbal 20%.

Obrázek 16. Letní sporty

5 DISKUSE

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo provést analýzu volnočasových aktivit na Základní škole Košinova v Brně. Na základě znalostí o této škole jsem sestavil dotazník. V něm bylo položeno několik otázek s možnostmi pro strávení volného času žáků. Otázky v dotazníku byly stejné pro všechny kategorie. Žáci vyplňovali dotazníky ochotně a samostatně.

Drtivá většina žáků odpověděla:

- kladně na to, že navštěvuje nějaký zájmový kroužek
- mají v oblibě sportovní kroužky
- navštěvují zájmový kroužek nejčastěji 1 x týdně
- do zájmových kroužků chodí především mimo školu
- kroužek si vybrali dle vlastního rozhodnutí
- užívají si programové náplně zájmových kroužků v létě i v zimě
- kladně na to, že si přeje ve škole mít jiný kroužek, než které škola nabízí
- líbí se jim prostředí, které navštěvují při kroužku
- chtějí trávit více času ve sportovních kroužcích

6 ZÁVĚR A DOPORUČENÍ

Z výsledků šetření plyne jednoznačný závěr, že žáci se věnují nejvíce:

- sportovním kroužkům
- výtvarnému kroužku
- jazykovým kroužkům.

Na první výzkumnou otázku: „Navštěvují žáci více zájmové kroužky mimo školu?“ je odpověď jednoznačně kladná. Žáci navštěvují různé zájmové kroužky více mimo základní školu. Je to způsobeno především tím, že mimoškolní zařízení nabízejí více možností volnočasových aktivit než základní škola, kterou navštěvují. Je to způsobeno i místem bydliště žáků.

Výsledky šetření u druhé výzkumné otázky: „Mají žáci ve větší oblibě zimní sporty?“ prokázaly nesoulad s výzkumnou otázkou a zjištěnou skutečností. Důsledkem jsou klimatické podmínky a zeměpisné pásmo, ve kterém se nachází město Brno. Ve městě nejsou ani nemohou být nabízeny veškeré aktivity, které zimní období nabízí. Za aktivitami se většinou musí dojíždět a pohled na zimní sporty hraje i to, že žáci se jim nemohou věnovat ihned po skončení vyučování.

Shoda nastala u třetí výzkumné otázky: „Navštěvují žáci prvního stupně více sportovní kroužky nežli žáci druhého stupně? Z výsledků šetření vyplynulo, že žáci prvního stupně navštěvují sportovní kroužky více než žáci druhého stupně.

I u čtvrté výzkumné otázky: „Navštěvují žáci zájmové kroužky 1x týdně?“ nastala shoda. Žáci navštěvují nejvíce zájmové kroužky jedenkrát týdně.

Žáci se do zájmových kroužků přihlašují a následně ho navštěvují na základě svého rozhodnutí a až na druhém místě kvůli kamarádovi. Výsledky prokázaly, že na pátou výzkumnou otázku: „Navštěvují žáci zájmové kroužky kvůli kamarádovi? je odpověď „NE“.

Na poslední výzkumnou otázku, zda je volejbal nejoblíbenějším zájmovým kroužkem, bylo šetřením zjištěno, že není nejoblíbenějším zájmovým kroužkem. Škála nejoblíbenějších zájmových kroužků je dle výsledků velická a různorodá, ale největší zájem byl o počítače, z pohybových kroužků byl největší zájem o fotbal.

Zájmové kroužky navštěvují žáci nejčastěji jedenkrát týdně. To odpovídá časové vytíženosti žáku. Někteří žáci navštěvují více kroužků. Místo konání zájmových kroužků je nejčastěji různé a až na druhém místě je základní škola.

Zájem žáků o zimní aktivity je velký. Neatraktivnější zimní volnočasovou aktivitou je lyžování, bruslení a hokej. Zájem žáků o letní aktivity je větší s porovnání se zimními. Nejoblíbenější letní volnočasovou aktivitou je bruslení (in-line) a fotbal.

Vyhodnocení otázky z dotazníku “ Jaký zájmový kroužek je pro tebe nejoblíbenější a do kterého chodíš nejraději?“ bylo velice rozmanité. Žáci navrhovali celou škálu různých kroužků.

Doporučení:

- pro zvýšení zájmu a možností volnočasového vyžití žáků základní školy ZŠ Košinova rozšířit nabídku volnočasových aktivit o fotbal a florbal
- rozšířit nabídku volnočasových aktivit o bruslení (in-line)
- rozšířit počet hodin v počítačové učebně. Jedná se o zájmový kroužek počítače
- v zimním období, za příznivých sněhových podmínek, dát do nabídky volnočasových aktivit pro žáky lyžařské zájezdy

7 SOUHRN

Bakalářská práce analyzuje možnosti volnočasového vyžití žáků na Základní škole Košanova v Brně. V úvodu práce jsou vysvětleny základní pojmy, které souvisí s charakterem práce. V hlavní části práce je zpracován přehled zájmových kroužků, které žáci navštěvují nebo které by chtěli navštěvovat ve svém volném čase, četnost a důvod návštěv zájmových kroužků. Informace byly získány na základě dotazníku a sběru dat.

Mezi nejdůležitější závěry patří:

- Žáci navštěvují nejčastěji sportovní kroužky.
- Sportovní kroužky navštěvují na základě svého rozhodnutí.
- Návštěvnost kroužků je nejčastěji jedenkrát týdně.
- Nejčastějším letním sportem je fotbal.
- Nejčastějším zimním sportem je lyžování, bruslení a hokej.
- Škola nabízí i jazykové kroužky, žáci však neprojevují o ně velký zájem.
- Mezi žáky jsou i jedinci, kteří nenavštěvují žádný zájmový kroužek.

Na základě získaných informací z šetření je v závěru nastíněno doporučení, které by mohlo přinést zlepšení v nabídce volnočasových aktivit pro žáky Základní školy Košanova v Brně.

8 SUMMARY

The work analyzes possibility of leisure time activities of the student of the Kosinova Elementary School in the City of Brno. In the first part of the work the basic used terms, which relate to the work, are explained. The main part of the work compiles an overview of disposable interest groups, reasons and frequency, which the students attend or which they would like to attend in their leisure time. Information has been gathered by means of questionnaires and data collection.

The most important findings:

- Students prefer sport interest groups.
- Sport interest groups students attend upon their own decision.
- Weekly frequency prevails.
- Soccer is the most popular summer sport.
- Skiing, skating and ice hockey prevail in winter season.
- School offers language courses, but student aren't much interested in them.
- Some students don't attend any interest group.

In conclusion, on the basis of data which have been collected from questioning, some recommendations are outlined, which could improve an offer of leisure time activities for students of Kosinova School in Brno.

9 REFERENČNÍ SEZNAM

- Čihovský J. (2006). *Sociologický výzkum* : Studijní text pro posluchače FTK UP Olomouc. Studijní text [online]. [cit. 2008-12-01].
Dostupný z WWW: <http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/FTK-dokumenty/Katedra_rekreologie/Sociologicky_vyzkum_def_1_.doc>.
- Hájek B., Hofbauer B., Pávková, J. (2008). *Pedagogické ovlivňování volného času – současné trendy*. Praha:Portál.
- Hájek B., Hofbauer B., Pávková, J. (2003). *Pedagogika volného času*. Praha: Portál.
- Hodaň B., Dohnal T., (2005). *Rekreologie*. Olomouc: HANEX.
- Hofbauer, B. (2004). *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál.
- Jeřábek H. (1993). *Úvod do sociologického výzkumu*. Praha:Karolinum.
- Jůva V. (1997). *Stručné dějiny pedagogiky*. Brno : Paido.
- Jůva V. (1999). *Úvod do pedagogiky*. Brno : Paido.
- Kuric J. (1986). *Ontogenetická psychologie*. Praha : SNP.
- Majerová V., Majer E. (2007). *Metody a techniky sociologického výzkumu*. Studijní text [online]. [cit. 2008-12-02].
Dostupný z WWW:
<http://www.skolaekonom.cz/bakalar/onlinematerialy/%C3%9Avod-metody-kvant.doc>>.
- Nekonečný M., (1999). *Sociální psychologie*. Praha.
- Neuman J., (1999). *Překážkové dráhy, lezecké stěny a výchova prožitkem*. Praha : Portál
- Pávková J. a kol. (2008). *Pedagogika volného času*. Praha: Portál.
- Spousta, V. et al. (1994). *Teoretické základy výchovy ve volném čase*. 1. vydání Brno: MU.
- Štverák V., Čadská M. (2004). *Stručný průvodce dějinami pedagogiky*.
Praha : Karolinum.
- Vágnerová M. (1996). *Vývojová psychologie*. Praha : Karolinum.
- Základní škola Košinova – oficiální stránky [online]. 2010. Dostupný z WWW:
<http://www.volny.cz/zskosinova/>

10 PŘÍLOHY

Příloha č.1 Strukturovaný dotazník

Příloha č.2 Fotodokumentace

Příloha č. 1

DOTAZNÍK

Škola:.....

Ročník:.....

Pohlaví: ☐ žena ☐ muž

Věk:.....

1. Jaký zájmový kroužek navštěvuješ

Návod k vyplnění: Označte křížkem do rámečku Vámi zvolenou variantu

Název kroužku	Jak často kroužek navštěvuješ	Místo konání kroužku	Proč kroužek navštěvuješ ?
<u>Sportovní kroužky</u>			
☐ Fotbal	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Florbal	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Basketbal	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Volejbal	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Stolní tenis	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Pohybové hry	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Míčové hry	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Karate	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Cyklistika	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv

☐ Sportovní gymnastika	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Aerobik	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Jiné: Jaký?	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv

Článek I. Jazykové kroužky

☐ Anglický	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Německý	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Francouzský	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Ruský	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Latinský	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Jiné: Jaký?	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv

Článek II. Výchovné kroužky

☐ Taneční	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
----------------------------------	--	---	--

☐ Sborový zpěv	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Hudební nástroje Jaké?	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Divadelní	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Literární	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Výtvarná výchova	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Keramika	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Jiné: Jaký?	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
<u>Přírodovědecké kroužky</u>			
☐ Skaut	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Pionýr	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Turistika	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Rybářský	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv

☐ Biologický	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Přírodovědecký	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Chovatelský	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Jiné: Jaký?	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv

Článek III. Technické kroužky

☐ Modelářský	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Počítačový	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Dopravní	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Radioamatérský	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Jiné: Jaký?	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv

Článek IV. Různé kroužky

☐ Zdravotnický	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Hasiči	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola	☐ Sám ☐ Rodič

	☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Šachy	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Dopravní	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv
☐ Jiné: Jaký?	☐ 1 x týdně ☐ 2 x týdně ☐ 3 x týdně ☐ častěji	☐ Sportovní oddíl ☐ Škola ☐ ZUŠ ☐ DDM ☐ Jiné	☐ Sám ☐ Rodič ☐ Kvůli kamarádovi ☐ Kolektiv

2. Jaký další zájmový kroužek bys chtěl/a navštěvovat?

.....Kolikrát týdně?.....

3. Jaký sport bys chtěl/a navštěvovat? Jakému sportu by ses rád/a věnoval/a?

.....Kolikrát týdně?.....

4. Jaký zájmový kroužek je pro tebe nejoblíbenější?

.....

5. Máš rád/a zimní sporty?

Pokud ano, který?

.....

6. Máš rád/a letní sporty?

Pokud ano, který?

.....

Dotazník je určen k získání informací, zda nabízené zájmové aktivity dané školy odpovídají zájmům žáků.

Výsledky tohoto dotazníku budou k dispozici a k nahlédnutí u vedení dané školy.

Děkuji za vyplnění dotazníku.

Příloha č.2

Fotografie základní školy Košinova v Brně

Přiložené fotografie jsou z probíhajících kroužků na daných školách.

1. přírodovědecký

2. recitační

3. dramatický

4. pěvecký

5. keramika

6. keramika

7. angličtina

